

Єдина Країна

Единая Страна

КРИЛО УКРАЇНИ

Друкований орган
Міністерства
оборони України

№ **42** (757)

20 – 24 жовтня
2014 року

www.krula.com.ua

e-mail: krula_ukr@i.ua

Підписний індекс –
22242

На варті неба України!

Степан Полторак:

**“Наша армія буде ефективною,
сучасною і могутньою”**

2 стор.

Броварские зенитчики
заступили
на боевое дежурство

4 стор.

Кіборги:
**“Щодня ми складаємо залік
на право жити”**

8-9 стор.

ПЕРЕДПЛАТА

Видання можна передплатити у відділеннях зв'язку. У каталозі видань України на 2015 рік передплатний

**індекс - 22242
на сторінці 49**

Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовим переказом (для індивідуальних передплатників).

Вартість передплати на 2015 рік:

172 грн 00 коп. – на 1 рік;
86 грн 00 коп. – на 6 міс.;
43 грн 00 коп. – на 3 міс.;
14 грн 36 коп. – на 1 міс.
Вартість одного примірника – 3 грн 60 коп.

ПЕРЕДПЛАТА

Фанат авіації подарував українській армії власний літак

Волонтери давно звикли: українці не стоять осторонь того, що відбувається в державі. Ледей не кожен мешканець країни прагне чимось допомогти: якщо не власною присутністю, то хоча б елементарним, але вкрай необхідним – харчами, одягом, речами. Хто двадцять гривень принесе, хто – консервацію, хто – теплі речі... Але, щоб дарували літак? Таке в історії українського волонтерства трапилось вперше.

2 стор.

Гаряча лінія “Крило України” (0432) 59-60-48 65-22-048

Степан Полторак: “Наша армія буде ефективною, сучасною і могутньою”

ВІД ПЕРШОЇ ОСОБИ

Днями новопризначений Міністр оборони України дав інтерв'ю журналістці 5 каналу, під час якого торкнувся багатьох актуальних сьогодні тем, які стосуються як забезпечення проведення антитерористичної операції на Донбасі, так й інших, не менш важливих моментів.

Серед питань, які чи не найбільше турбували українську, а можливо, і світову громадськість – недавній інцидент, що стався у Донецьку. Страшний вибух, який днем раніше стався на хімічному підприємстві цього обласного центру, породив чимало різних версій – від удару по підприємству тактичною ракетною “Точка-У” і до недотримання технологічного процесу виготовлення вибухівки бойовиками. Ось як прокоментував дану подію глава оборонного відомства.

– Вибух на Донецькому хімічному заводі, який стався 20 жовтня, був вигідний тим силам, що зацікавлені в подальшій дестабілізації на Донбасі, та є черговою спробою “підставити” Збройні Сили України, звинувативши їх в порушенні “режиму тиші” на Сході країни, – переконаний новопризначений Міністр оборони України Степан Полторак.

За словами очільника вітчизняного обо-

ронного відомства, українська армія не має до цього жодного відношення. Справжніх замовників і виконавців слід шукати де завгодно, але не серед сил АТО. А найкраще – в лігві самих терористів.

Торкаючись теми тилового забезпечення проведення антитерористичної операції Міністр зазначив, що такі проблеми мають місце. Це проблема не нова для Збройних Сил, на превеликий жаль, зараз доводиться поспіхом латати ті прогалини, які тягнуться роками, виправляти ті помилки, які були допущені упродовж сьогодні і вчора, а значно раніше.

Як наголосив Степан Полторак, система, яка була створена в Міністерстві оборони, в Збройних Силах України не дозволяла швидко приймати рішення. Зараз від цього, у першу чергу, страждають ті люди, які знаходяться на в зоні АТО.

– Сьогодні нам потрібні кардинальні зміни в цій сфері, щоб солдати, офіцери, котрі перебувають на передовій, були забезпечені усім необхідним в першу чергу. Насправді, багато часу втрачено, тому це зробити доволі складно, але можливо! Я дуже прошу, щоб наші військові розуміли, що ми робимо все можливе, аби усунути ті бюрократичні перепони, і ми це зробимо обов'язково, – додав він.

Степан Полторак поінформував, що зараз чиновники з Міністерства і Генштабу мають невідкладно внести зміни в існуючі нормативно-правові документи, які визначають терміни забезпечення війська новими видами зброї, військової техніки і тилового майна. Звісно, для цього потрібен час. Але люди, які приймають рішення, які сидять в теплих кабінетах, будуть працювати цілодобово, аби в найкоротші терміни це зробити. Сьогодні саме від них залежить, як солдат на фронті виконуватиме свої завдання.

– Я всім сказав, ми повинні навчитися приймати рішення дуже швидко, аргументовано і, головне, своєчасно, – зазначив Міністр.

Щодо роботи оборонно-промислового комплексу Степан Полторак сказав, що проблем в його діяльності вистачає, як вистачає їх і в розбудові Збройних Сил України. Українська армія, за словами Степана Полторака, практично не була готова до війни. Та завдяки зробленим вже крокам, наполегливості і силі духу українців, ситуація кардинально змінилася, порівняно з тією, яка була ще пізніше тому. Більше того,

під час зустрічі керівництва військового відомства із директорами заводів оборонного комплексу було вперше підписано рамкову угоду, в якій визначено чіткі завдання для підприємств ОПК щодо забезпечення в найкоротші терміни Збройних Сил сучасною військовою технікою. Сьогодні змінюються акценти щодо комплектації військ – замість ремонту старої, українська армія поступово переходить до поставок нових сучасних зразків.

Втім, забезпечення Збройних Сил – не єдина проблемна сфера. Міністр готовий до кардинальних змін усього того, що перешкоджає військовому організму нормально функціонувати. Допомогти в реформуванні Збройних Сил зможуть і патріоти – герої-учасники АТО.

– Коли кожен посадовець, кожен військовий керівник навчиться розуміти, що від нього зокрема, від його дій, його професійності і особистого прикладу залежить кінцевий результат – обороноздатність нашої держави, коли кожен усвідомить, що справа дня сьогоднішнього – це запорука успіху на довгі роки, – тоді наша армія буде ефективною, сучасною і могутньою, – наголосив Степан Полторак.

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ

Фанат авіації подарував українській армії власний літак

Закінчення. Початок на 1 стор.

Власний літак на потреби української армії передав успішний підприємець Микола Толмачов. Забирав літак у Харкові Юрій Бірюков, більше відомий як Фенікс. І хоч підприємець наразі балотується до ВР, Фенікс запевняє, що це – не піар чи рекламна кампанія. Адже Толмачов пропонував подарувати літак задовго до виборів.

– Пропозиція була оголошена ще на початку червня, – коментує Юрій Бірюков. – Микола Толмачов є не просто успішним бізнесменом, він – справжній фанат авіації і щирий патріот. Та потім реалізацію ідеї відтермінували, оскільки виникли більш нагальні проблеми. Зараз завдання для літака знайшлися, тож я зателефонував Миколі і почув радісну згоду реалізувати проект до кінця.

Тим часом завдань для подарованого літака дуже багато. Юрій Бірюков додає, що в планах є ще кілька таких літаків.

– Літак легкої конструкції. Запасу пального (70 літрів) вистачає на 600 кілометрів польоту. Середня швидкість – 160-200 км/год, робоча висота – 3 тисячі метрів. А найголовніше – для зльоту треба 50 метрів будь-якої відносно рівної поверхні. Не обов'язково асфальту чи бетону, достатньо просто втрамбованого ґрунту. А це означає, що машина може сісти чи злетіти де завгодно. Так, не в гарячих точках, бо немає броні і швидкість низька. Але завдань вистачає.

Там, де раніше треба було підіймати Мі-8, тепер літатиме мала авіація, що допоможе зекономити чимало коштів.

– Головні завдання, які стоять перед подарунком, – доставка важливих вантажів чи документів, аерофотозйомка, огляд позицій противника, контроль зони.

Волонтер і досі не може повірити, що абсолютну безкоштовно підприємець подарував військовим літак. І жартома додає, що якщо ще хтось із кандидатів до ВР захоче подарувати літак, танк чи БТР, то соромитись не потрібно.

Анастасія Олехнович. “Крила України”.

ЗРОБЛЕНО В УКРАЇНІ

Снайперів у зоні АТО озброють українськими гвинтівками “Форт-301”

У зону проведення антитерористичної операції була доставлена перша партія снайперських гвинтівок українського виробництва “Форт-301”. Про це повідомили у Міністерстві оборони.

Наголошується, що зброю отримав батальйон територіальної оборони “Полтавщина”. Напередодні зброю випробували в Міністерстві. Кілька днів тому гвинтівка надійшла на озброєння військових частин.

ДЛЯ ФРОНТУ

ДК “Укроборонпром” відновив 39 одиниць техніки за тиждень

Війзні бригади підприємств-учасників Державного концерну “Укроборонпром” відремонтували 39 одиниць техніки за останні 7 днів.

Власними потужностями Концерн відновив основні бойові танки та машини на їх базі Т-64 (БВ), БМ “Булат”, а також бойові машини піхоти та десанту БМП-1, БМП-2, БРЕМ у кількості 14 та 8 одиниць відповідно.

Крім того, було відновлено 12 бронетранспортерів БТР-70, БТР-80, а також 5 бронетранспортерів БТР-3 та БТР-4 для Нацгвардії України. Вся відновлена техніка відвантажується до зони АТО.

ДІТИ – ДЛЯ ПЕРЕМОГИ

Новий безпілотник “Смерть окупантам” створили авіамоделісти з Івано-Франківська

“Смерть окупантам!” Тепер це не лише гасло, а й назва українського безпілотника, який створили юні авіамоделісти з Івано-Франківська. Його планують подарувати бійцям місцевого батальйону.

Пресований пінопласт та пластмаса, тиждень роботи в молодіжній авіалабораторії – і безпілотник готовий. І хоча подібні моделі ці діти складають не перший рік, саме зараз усвідомили, це – не просто хобі. Їхній доробок може рятувати життя. Своєю дітишкою вже й назву дали.

“Смерть ворогам, смерть окупантам! Думаю, так, друге, мабуть, краще, тому що ця модель не для забавок, а на Схід”, – вважає авіамоделіст Тарас Косач.

І хоча модель – ще на етапі розробки, її вже вирішили подарувати бійцям спецбатальйону “Івано-Франківськ”.

Зараз навчають військових керувати машиною. Щоправда, поки на комп'ютері.

“Бачиш, він починає падати носом. Так його і тримай, пробуй тепер робити лівіше”.

Андрій готується вирушити в зону АТО. Кілька місяців тому його бойові побратими загинули в гелікоптері, який підбили терористи. За наявності такого безпілотника трагедії можна було б уникнути, впевнений боєць.

“Вилітає безпілотник, дивиться, є система “Град”. Є зенітки там, важка артилерія. Можемо вирахувати ворога цією машинкою. Начебто, нічого такого складного немає, але це потрібна річ”.

Автор ідеї, Володимир Бондаренко, каже, що їхній безпілотник здатен піднятися в небо на висоту до 7 кілометрів та пролетіти – до 25.

“Коли він знаходить об'єкт, він може наблизити його і відразу отримати координати того місця, яке він знімає, і ці всі координати моментально передаються в штаб. Це дуже важлива інформація для артилерис-

тів”, – пояснює Володимир Бондаренко.

Разом з камерою безпілотник коштуватиме більш ніж вісім тисяч доларів. Гроші на це вже дали спонсори. Зараз апарат доукомплектовують і випробовують. На те, щоб “начинити” літак-розвідник сучасною технікою, знадобиться місяць.

Після цього машину пофарбують і подарують бійцям.

З РОБОЧИМ ВІЗИТОМ

Космічною державою бути!

Президент України Петро Порошенко під час робочої поїздки до Дніпропетровської області відвідав Державне підприємство КБ "Південне" імені М.К.Янгеля.

Глава держави провів нараду, на якій обговорювались стан, проблеми та перспективи розвитку космічної галузі. Генеральний директор підприємства Олександр Дегтярьов представив проекти в аерокосмічній, оборонно-промисловій і транспортній сфері, зокрема участі у міжнародних проєктах "Морський старт" і "Наземний старт"; у спільному українсько-бразильському проєкті "Циклон-4", розробки ракети-носія середнього класу "Антарес", виробництва супутників дистанційного зондування Землі "Січ". Президент підняв питання про перспективи співпраці у космічній сфері з іншими зацікавленими державами, зокрема з Республікою Казахстан.

Участь у нараді також взяла Віце-прем'єр-міністр Володимир Гройсман, перший заступник Глави Адміністрації Президента України Геннадій Зубко, Радник Президента – директор Національного інституту стратегічних досліджень Володимир Горбулін, Голова Дніпропетровської обласної державної адміністрації Ігор Коломойський.

Також Петро Порошенко доручив включити до державного оборонного замовлення на наступний рік продукцію Державного підприємства "Виробниче об'єд-

нання Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова".

"Доручаю внести зміни в державне оборонне замовлення – відкрити фінансування виробництва високоточної зброї, крилатих ракет, комплексу, який буде забезпечувати тактичну зброю", – сказав Глава держави.

Президент зауважив, що державного замовлення на високоточну зброю не було з 2009 року. "Ми маємо бути впевнені, що наша армія, Збройні Сили, їх оснащення відповідає найкращим світовим зразкам", – зазначив він. За словами Петра Порошенка, під час відвідання підприємства він переконався в тому, що підстави для такої впевненості є.

Під час ознайомлення з виробничими потужностями "Південмашу" і спілкування з його працівниками Глава держави висловив переконання, що Україна має повернути собі статус космічної держави, адже "країні є чим пишатися, і є здобутки, які зроблені саме "Південмашем".

"Ми зараз потрапили в непросту ситуацію. Ви знаєте, що наші космічні виробники робилися в кооперації з Російською Федерацією. Зараз всі постачання були припинені, і в цих надважких умовах керівництво підприємства, керівництво КБ "Південне", трудовий колектив знайшли можливості і готові запропонувати послуги всьому світу", – сказав Президент.

ВІЙСЬКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Франція допоможе модернізувати українські Мі-24

Державний концерн "Укроборонпром" реалізує спільно з французькою компанією SAGEM спільний проєкт з капітальної модернізації вертольотів Мі-24. Про це на брифінгу повідомив гендиректор концерну Роман Романов.

"Ці вертольоти літатимуть абсолютно в будь-яких умовах – вночі, в тумані, в будь-який час доби. Є такий фільм про майбутнє, там пілот сидить в шоломі, у нього лінза, і він на цій лінзі бачить все характеристики вертольота, всі польотні дані, у нього перед очима приціл. Такий авіакіборг. Така техніка у нас найближчим часом буде", – сказав Романов.

Він також розповів, що най-

ближчим часом на озброєння української армії надійде протитанкова ракета "Аль" українського виробництва. "Зараз буде протитанкова ракета "Аль", її технічні характеристики ми розкриємо трохи пізніше... Дуже високопродуктивна і, найголовніше, фактично перша ракета повністю української розробки, яка використовує дворезимний спосіб наведення", – сказав він.

ЗВЕРНЕННЯ

Філарет закликав міжнародну спільноту зупинити "розпалення Третьої Світової війни"

Предстоятель Української православної церкви Київського патріархату Філарет закликав міжнародну спільноту запобігти розпаленню Третьої Світової війни. Про це йдеться у зверненні Філарета до глав держав, парламентів і народів Європи.

зараз – наслідком буде III Світова війна, в якій може бути застосована і ядерна зброя", – йдеться в зверненні.

За словами Філарета, якщо міжнародне співтовариство не зупинить російську агресію і не продемонструє, що "будь-яка держава, незалежно від своєї військової могутності, перебуває під захистом міжнародного права, що договори діють, а їхнє порушення – карається, у такому випадку зруйнується вся архітектура світової безпеки".

"Як можна переконати держави, що прагнуть здобути ядерну

зброю, відмовитися від цієї ідеї, коли Україна, яка відмовилася від ядерної зброї, стала жертвою агресії, а надані їй гарантії були проігноровані? Якщо сьогодні агресор залишиться безкарним лише тому, що він має право "вето" в Раді безпеки ООН, має потужну армію, ядерну зброю і відіграє важливу роль в економічних відносинах – тоді завтра на шлях задоволення своїх інтересів з допомогою сили може стати будь-яка країна, амбіції якої підкріплені відповідними матеріальними та військовими ресурсами", – заявляє предстоятель УПЦ КП.

"Росія окупувала Крим, захопила контроль над частиною Донецької та Луганської областей, використовує на українській території свої війська та найманців, поширює через медіа та офіційних осіб відверту брехню про події в Україні. Все це несе загрозу не лише нашій державі, але миру в усьому світі. Бо якщо кремлівський агресор не буде зупинений

Військова служба у зоні АТО – до стажу державної служби на пільгових умовах

Час проходження військової служби, протягом якого військовослужбовець брав участь в антитерористичній операції в особливий період, віднині буде зараховуватися до стажу державної служби на пільгових умовах. Зокрема, один місяць стажу зараховуватиметься за три, тобто у трикратному розмірі. Таке рішення прийняв Кабінет Міністрів України, внісши зміни до пункту 3 Порядку обчислення стажу державної служби.

"У червні цього року внесено зміни до Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", згідно з якими час проходження військовослужбовцями військової служби в особливий період зараховується до їх вислуги років, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби на пільгових умовах у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. На виконання цього Закону Мінсоцполітики було розроблено відповідний проєкт постанови, який Уряд сьогодні прийняв", – роз'яснила Міністр соціальної політики Людмила Денісова.

Крім того, вона підкреслила, що така норма вже передбачена порядком обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам офіцерського складу, прапорщикам, мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та членам їх сімей. Проаналізувавши цей порядок, та з метою недопущення звуження прав учасників АТО, був прийнятий механізм зарахування часу проходження ними військової служби до стажу державної служби на пільгових умовах.

7 млн грн на протезування бійців АТО за кордоном

У понеділок, 20 жовтня, Верховна Рада України ухвалила урядовий проєкт змін до Державного бюджету щодо соціального захисту інвалідів, ветеранів та учасників антитерористичної операції (№5146), який дозволяє виділити 7 мільйонів гривень на протезування за кордоном.

Представляючи проєкт закону, Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк зазначив, що частина бійців АТО, які потребують протезування, отримують його в Україні, проте частині необхідно пройти операції за кордоном.

Він наголосив, що урядовий проєкт змін до Держбюджету дозволить виділити 7 мільйонів гривень до кінця поточного року на фінансування протезування за кордоном для учасників АТО.

Окрім того, 2 мільйони гривень виділяється на створення Державну службу з питань учасників та ветеранів антитерористичної операції, зокрема, для проведення державної реєстрації учасників АТО, аби "допомагати конкретно кожному військовослужбовцю, який підпадає під дію закону, щоб всім видати посвідчення учасників АТО і відповідно – забезпечити всі соціальні пільги і гарантії".

Литва візьме на навчання українських школярів із зони АТО

Про це Європейській правді повідомили у посольстві Литви в Україні.

Відповідне рішення було прийнято Кабінетом міністрів Литви, який також виділив для цього 330 тис. літів.

Додаткові кошти будуть надані литовськими підприємствами, які базуються в Україні.

За проживання та освіти 15 дітей та 2-х вчителів з Донецької та Луганської областей відповідатиме міністерство освіти Литви.

15 українських школярів проживатимуть протягом 2014-2015 навчального року у Вільнюсі. Уроки української мови також буде забезпечено.

Як повідомляється, 7 дітей, які зараз тимчасово перебувають в Дніпропетровську, відправляться до Литви цього тижня. Решта, які є представниками Донецької області, поїдуть до Литви дещо пізніше.

Литва є першою іноземною державою, що забезпечує можливість освіти для дітей з України.

"Укроборонпром" перейде на стандарти НАТО

Організація роботи за міжнародними стандартами – одна зі стратегічних цілей розвитку "Укроборонпрому". Перший заступник Генерального директора Концерну Сергій Пінькас у розмові з журналістами "Каналу 24" зазначив, що техніка, яка перебуває на озброєнні української армії, вироблена ще за радянських часів. Тож використання стандартів НАТО сьогодні є пріоритетним завданням, виконання якого дозволить переоснастити наше військо, суттєво підвищивши таким чином рівень обороноздатності держави.

"Це європейська практика. По-перше, необхідне запозичення технологій, а по-друге – розуміння, хто ж виступатиме інвестором і яким буде державне замовлення", – пояснює Сергій Пінькас.

Сьогодні близько 60 основних підприємств-учасників Концерну впроваджують систему управління якістю ISO 9001. Ці стандарти допоможуть структурувати менеджмент, фінанси, уніфікувати виробничі процеси, зокрема й внутрішній аудит. Найближчим часом "Укроборонпром" працюватиме як єдина корпоративна система європейського зразка, а наступним кроком стане перехід на стандарти НАТО у виробництві озброєння.

ПРОТИПОВІТРЯНА ОБОРОНА

Броварские зенитчики заступили на боевое дежурство

...Лишь то по-настоящему дорого, что через боль и пот, через лишения, через натянутый нерв и крик, холод, сырость, палящий зной, протянутую в поисках помощи руку, бессонные ночи и пропавшие выходные, веру и разочарование, шаг назад и два вперед, суету, бесконечное ожидание и, в конце концов, настоящей триумф человека в форме, титаническим трудом в кратчайшие сроки сделавшего невозможное...

“На бойове чергування – заступити!” Государственный и флаг Воздушных Сил Вооруженных Сил Украины под звуки музыки и исполняющих в строю Гимн людей медленно поползли вверх, ознаменовывая новую эру вновь созданного и введенного в строй Броварского дивизиона, ставшего полноценным членом Киевской зенитной ракетной бригады. В какой-то момент показалось, что стук бьющихся в ускоренном ритме сердец дежурной боевой obsługi заглушает все остальное. На протяжении нескольких месяцев вводя в строй технику, вспоминая старое и осваивая новое, все, начиная от командира подразделения подполковника Анатолия Незбудий и заканчивая милой девчушкой-оператором РС, старшим солдатом Екатериной Джоджишвили, вкладывали частичку себя, давая жизнь могучему зверю, в руках которого теперь было и синее небо Киева, и мирный сон его жителей.

Отъезд добровольцем в зону АТО начальника клуба старшего прапорщика Игоря Гвяздовского еще больше подстегнул нас к достижению заветной цели. Кто – раствор месить, кто – готовить машины, кто ночью охранять, а кто – днем вести боевую работу. Закрой глаза, покажи пальцем на первого встречного и все равно ошибешься, потому что не было и нет среди этих людей непричастных к тому, чтобы дежурство наше по охране и обороне из учебно-тренировочного стало истинно боевым. Даже повара в столовой давно сердчат перестали, зная, что безопасность страны графику и расписанию не подвластна. Готовить стали вкуснее, понимать больше и верить крепче, особенно когда сигнал “Готовность 1” всем в округе дал понять, что время игр закончилось. Пришло время настоящей мужской работы, пришло время профессионалов. Оглядываясь назад и листая первые фото с поросшими густой высокой травой площадями, обветшалыми боксами и протекающими крышами, никто и подумать не мог, что пройдет каких-то три, четыре месяца и не узнает местный обыватель близлежащего села знакомые холмы и заросли, а бдительный патрульный отправит

его другой дорогой – здесь теперь совсем другие порядки.

Чего греха таить, еще много придется и построить, и побелить, и покрасить, и еще не раз словцо крепкое отпустить, чтобы работа быстрее пошла. Но в целом цель была достигнута: мы стали сильнее, доказали, что можем, убедили, что не зря, сделали лучше чем у других и при всех возможных вариантах остались людьми в погонах, верными принципам и идеалам, любящими свою страну и свято верящими в то, что еще не раз ножки ребенка с глазами, полными восхищения и кучей многозначительных вопросов, пробегутся по дороге мимо железных монстров, ждущих команды изрыгнуть смертельное пламя супротив врага в небе. Хотя, дай Бог, чтобы – никогда. Чтобы лишь на полигоне, чтобы на параде в честь Дня Победы и устрашения супостата. Чтобы проводя проверку систем и агрегатов воин в кабине всегда готов был, если что, а мы, если что и готовы, 15 октября 2014 года заступили всей нашей честной командой после долгой и кропотливой подготовки на Боевое дежурство ради спокойствия наших близких.

Сергей Пухий. м.Бровари. Фото автора.

ДОПОМОГА З-ЗА КОРДОНУ

Сучасний бідистилятор для військового госпіталю

Українці з усіх куточків світу продовжують надавати гуманітарну допомогу військовослужбовцям, які проходять лікування у Дніпропетровському військовому госпіталі.

Так, родина Людмили Карпенко, яка вже понад двадцять років проживає у Німеччині, не залишається байдужою до долі України. Як і більшість європейської спільноти, вони відслідковують останні події, що проходять в зоні проведення антитерористичної операції, всім серцем підтримують українців. До речі, її двоє племінників Дмитро та Володимир Карпенки – офіцери Збройних Сил України. Дмитро Володимирович проходить службу у Командуванні Повітряних Сил. А Володимир Володимирович – у штабі оперативного командування “Південь”, і вже кілька місяців виконує бойові завдання в зоні АТО.

Через свого рідного брата, Володимира Тимофійовича, Людмила дізналася, чого потребує військово-медичний заклад. Виявилось, що госпіталю необхідний сучасний бідистилятор – прилад, призначений для отримання води дуже високої чистоти – двічі дистильованої.

На сімейній раді було прийнято рішення надати кошти для придбання бідистилятора SZ-93A та двох шприцевих дозаторів, вартість яких складає 25 000 гривень.

– Ця сучасна апаратура є дуже необхідною для роботи як аптеки, так і інших відділів військового госпіталю. Дуже дякуємо за підтримку, – відзначив начальник відділення медичного постачання військового госпіталю старший лейтенант медичної служби Ростислав Скрипник-Тихонов.

Валентин Шевченко. м.Дніпропетровськ. Фото автора.

НАШІ В ЛІБЕРІЇ

Український внесок у загальну справу боротьби з вірусом Ебола

На аеродромі RIA (міжнародний аеропорт Робертсфілд), базовому аеродромі 56-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України Місії ООН у Ліберії, відбулася робоча зустріч представників українського миротворчого контингенту з льотним складом авіаційного підрозділу Збройних сил Сполучених Штатів Америки. Питання, що обговорювалися під час зустрічі, стосувалися безпеки польотів.

Варто зазначити, що віднедавна поруч із вертолітним майданчиком українського миротворчого контингенту, особовий склад якого за мандатом ООН виконує завдання у Ліберії, розмістився авіаційний підрозділ. Він входить до складу місії Збройних сил Сполучених Штатів Америки “Операція “Об’єднана підтримка”. Основне завдання американських військових, які нещодавно прибули до Ліберії, полягає в наданні допомоги уряду країни у боротьбі з небезпечним вірусом Ебола. Передбачається, що під час “Операції” американські військові у графствах країни спорудять 17 госпіталів. Доставку вантажів і обладнання у місяць розгортання госпіталів здійснюватиме авіаційний підрозділ, що має на озброєнні вертольоти типу MV-22 “Osprey”.

Робочу групу 56-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України Місії ООН у Ліберії очолив начальник служби безпеки польотів підполковник Олександр

Поліканов, а американський авіапідрозділ представляв капітан Джон Поллок.

Під час зустрічі сторони обговорили питання щодо використання повітряного простору як в районі аеродрому спільного базування, так і по території Ліберії. Розглянули можливі варіанти взаємодії в межах обміну інформацією про погодні умови в районах виконання польотів та стан майданчиків для посадки. Також авіатори двох країн дійшли домовленостей щодо дотримання заходів безпеки при зльоті, на маршруті польоту та під час посадки.

За словами підполковника Олександра Поліканова, інтенсивність польотів, зважаючи на значний обсяг завдань, які щоденно надходять з Центру повітряних операцій Місії ООН на адресу українських миротворців, є надзвичайно високою. Регулярно для підготовки льотно-підйомного складу загону проводяться навчально-тренувальні польоти вночі, а два екіпажі українського

миротворчого загону постійно знаходяться у готовності до вильоту. Крім того, на аеродромі RIA значно зріс і рух цивільних повітряних суден. Власне, інтенсивність руху як військової, так і цивільної авіації та пов’язані з нею питання безпеки польотів і стали предметом зустрічі українських та американських льотчиків.

– Ми виступили з ініціативою проведення такої зустрічі, – зазначив підполковник Олександр Поліканов, – оскільки передбачаємо, що найближчим часом побільшає польотів і в наших сусідів. Звичайно, в питаннях безпеки польотів є встановлені міжнародні норми і правила. Вони є обов’язковими для усіх. Та все ж, щоб не трапилось деяких непорозумінь, ми разом з американськими льотчиками обговорили використання повітряного простору. Впевнений, що це позитивно позначиться на безпеці польотів.

Сергій Фурдик. Ліберія.

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ

Україна за

Міжрегіональний центр соціальної адаптації звільнених військовослужбовців та курсової підготовки цивільного населення продовжує нарощувати свої потужності.

Так, протягом жовтня цього року в містах Кіровоград, Вінниця, Одеса та Луцьк відбулись урочисті церемонії відкриття курсів слухачів в рамках виконання спільного проекту Міністерства соціальної політики та проекту “Україна – Норвегія” – “Допомога в соціальній адаптації звільненим військовослужбовцям Збройних Сил України”.

– Особливістю цього проекту є те, що крім звільнених в запас у списках слухачів є чимало військовослужбовців та членів їхніх сімей раніше виведених з Автономної Республіки Крим та інших територій Сходу держави, – розповідає директор Центру полковник запасу Юрій Московчук. – Крім того, на базі центру ми надаємо допомогу і соціальної адаптації військовослужбовцям, які повернулися із зони проведення антитерористичної операції, а також і членам їхніх родин. Двері нашої організації відкриті для кожного, хто потребує нашої допомоги. Зазначу, що навчання у нас повністю безкоштовне, від слухачів треба лише необхідні документи для реєстрації. Усі наші проекти реалізуються за сприяння та фінансової підтримки ОБСЄ.

Курси перенавчання проводимуться за спеціальністю “Економіка малих підприємств” (Основи малого бізнесу). Професійні викладачі цивільних вузів читатимуть слухачам базові економічні дисципліни, які допоможуть в майбутньому кожному з них розпочати власну справу.

БЕРЕГОВА ОБОРОНА

На морських рубежах АТО

Захист Маріуполя та його околиць на морських рубежах доручено воякам одного з підрозділів 55-ї окремої артилерійської бригади. Для виконання цього бойового завдання в зоні проведення антитерористичної операції воїни-артилеристи щодня вдосконалюють професійну майстерність і цілодобово готові дати належну відсіч ворожим кораблям чи іншим плавзасобам.

На озброєнні підрозділу знаходяться протитанкові гармати типу МТ-12 "Рапіра" калібру 100 міліметрів. На думку артилеристів, ця зброя досить могутня і, що важливо в бою, проста в експлуатації.

– Артилерія – це Бог війни, і ми докладаємо всіх зусиль, аби відповідати цьому почесному званню. За короткий час мої підлеглі освоїли нову місцевість та, так би мовити, особливості роботи берегової артилерії. Тому для нас, мешканців степового регіону України, морські обрії та самі маріупольці стали вже рідними. Тож, у разі необхідності ми готові, як то кажуть, всіма калібрами вдарити по ворогу і до кінця стояти за нашу землю, – сказав командир протитанкового артилерійського підрозділу майор Антон Логвинов.

За словами офіцерів підрозділу, виконання бойових завдань воїнами-артилеристами відбувається у тісній взаємодії з при-

кордонниками і правоохоронними органами. А з ремонтом та обслуговуванням спеціальних машин допомагають працівники автопідприємства Маріупольського державного морського порту.

До речі, кожен бойовий розрахунок дав назву своїй гарматі, і всі вони пов'язані з дівочими іменами. Є тут "Марічка", "Леся", "Катруся", "Маринка" та інші "дівчата". Себе ж хлопці з протитанкового артилерійського підрозділу жартюючи охрестили "винищувачами ворожих кораблів".

Одним із бойових розрахунків, де знаходиться гармата з написом "Софійка", командує 43-річний сержант Микола Ігнатюк.

– Я та усі мої підлеглі були мобілізовані влітку. До призову я був досить успішним фермером, а інші мої товариші по зброї працювали на заводах, автопідприємствах чи займалися приватним бізнесом. Проте

усі ми радо пішли до війська, аби на нашій землі скоріше настав мир. Під час підготовки на артилерійському полігоні швидко навчилися діяти, як єдина команда. Тому зараз я з відповідальністю можу сказати, що рівень нашого професіоналізму дозволить в повній мірі дати відсіч противнику на морських рубежах, – розповів він.

Незважаючи на відносну тишу, воїни-артилеристи постійно проводять навчання та відпрацьовують різні питання з вогневої та тактичної підготовки. Морське узбережжя вони вже знають не гірше за моряків торго-

вого флоту і алгоритми своїх дій побудували з урахуванням глибин та берегової лінії. З останнім їм дуже допомогли місцеві патріоти, які щиро вірять у перемогу української зброї. Також воїни-артилеристи відзначають велику моральну підтримку з боку юних маріупольців. Вони постійно надсилають їм свої малюнки, листи та обереги. У свою чергу, захисники Маріуполя у вільний від чергування час охоче розповідають про свої будні школярам та вихованцям середньотехнічних навчальних закладів.

Дмитро Горбунов. м.Маріуполь.

Зігріті теплом сердець бойових побратимів

Що може бути у бойовій обстановці міцнішим захистом від куль та снарядів, ніж бронжилет, бетонні споруди та надійне плече товариша? Беззаперечно, це усвідомлення того, що кожну хвилину військового буття кожен із захисників Батьківщини знаходиться у зоні постійної уваги різних верств суспільства з усіх регіонів України.

Вже стало звичним явищем, коли громадські та волонтерські організації, підприємства і рядові громадяни переклали на себе левову частку навантаження щодо забезпечення українського війська продовольством, обмундируванням, медикаментами і навіть озброєнням. Але й самі військовослужбовці не пасуть задніх у благородній справі, допомагаючи усім чим можуть своїм колегам, які виконують бойові завдання у зоні АТО.

Не стали винятком і військово-службовці Об'єднаного навчально-тренувального Центру військ зв'язку, яким командує полковник Ігор Міцюк. Так, на загальних зборах

особового складу частини воїнами-зв'язківцями була висунута пропозиція про добровільний збір коштів на придбання термокомплектів для учасників АТО. Рішення було підтримано усім особовим складом навчального центру, і вже менше ніж за тиждень на зібрані кошти було придбано близько ста комплектів теплої білизни.

– Ми чудово уявляємо ті умови, в яких знаходяться наші бойові побратими, – зазначив заступник начальника ОНТЦ полковник Олег Стороцьук. – На передовій хвороби та несприятливі погодні умови є не меншою загрозою для бійців, ніж ворожі кулі. Тому нехай і наш мале-

нький, але від щирого серця внесок у загальну справу боротьби за мир та суверенітет України допоможе тим, хто знаходиться на передньому краї цієї війни.

Подарунки були вручені одному з підрозділів Н-ського полку зв'язку, який за планом ротаций відбував у зону проведення АТО.

– Без перебільшення, це не просто сюрприз для нас, – зазначив сержант Сергій С. – Це яскраве підтвердження істини, що ніщо так не зігріє краще, ніж тепло щирих сердець...

Володимир Лазарев. м.Полтава. Фото автора.

розширення проекту

Виконавчим партнером спільного проекту є Міжнародний благодійний фонд "ЄвроАзія", який разом із Міністерством оборони та Міністерством соціальної політики України є відповідальними за реалізацію цього проекту.

Кожна із навчальних груп налічує близько трьох десятків військовослужбовців, в тому числі і членів їх сімей. Наприклад, у Вінниці слухачі навчатимуться впродовж двох з половиною місяців за 500-годинною програмою перепідготовки. А досвідчені викладачі Вінницького національного технічного університету забезпечать отримання ґрунтовних знань та практичних навичок, які значно підвищать їх конкурентоспроможність на сучасному ринку праці.

По закінченню навчання слухачі отримують свідоцтво державного зразка та сертифікат проекту "Україна – Норвегія".

Варто згадати, що з початку своєї діяльності Центр на базі навчальних закладів у 21 регіоні України здійснив перепідготовку 3675 осіб, 2271 з яких – військовослужбовці, 146 – члени сімей та 1002 – цивільні особи.

Вперше в Україні за сприяння Центру з числа військових авіаторів пройшли спеціальну перепідготовку для потреб державної та цивільної авіації 45 пілотів (літаки Ан-2, Ан-32П, вертольоти Мі-8), 165 осіб – авіаційні техніки, 10 фахівців пошуково-рятувального забезпечення, 13 – з авіаційної безпеки. Всього – 223 чоловіки за спеціальними проектами.

Варто наголосити на тому, що Україна зацікавлена у подальшій співпраці з Королівством Норвегія у цьому напрямку. Міністр соціальної політики Людмила Денисова навіть звернулася з офіційним листом до Надзвичайного і Повноважного Посла Королівства Норвегія в Україні пана Йона Ельведала Фредріксена, у якому йдеться про щирі вдячність за реалізацію цього проекту і про можливість поширення співробітництва на інші регіони країни.

“Виходячи із останніх подій в державі, основні зусилля міжнародних проектів будуть направлені на адаптацію військовослужбовців та членів їхніх сімей, виведених із АР Крим на територію Одеської та Миколаївської областей. Під час заходів з адаптації військовослужбовців, проведення курсів з перепідготовки також передбачено проведення тренінгів і семінарів з їх психологічної реабілітації. Такі заходи планують провести в містах Миколаїв, Одеса, Очаків, Белгород-Дністровський та інших. Тому Мінсоцполітики просить Посольство Норвегії розглянути можливість проведення заходів із адаптації українських військовослужбовців у зазначених регіонах та розширити співробітництво у вирішенні питань соціальної та професійної адаптації військовослужбовців на інші регіони, зокрема Львівську, Івано-Франківську, Тернопільську, Волинську та Закарпатську області”, – йдеться у зверненні.

Юрій Ігнат. "Крила України". Фото автора.

НАРОД ІЗ АРМІЄЮ

Авіатори дякують волонтерам

Небайдужі українці та керівники підприємств не залишають військових сам на сам із їхніми проблемами, особливо у такий важкий для країни час. Вони усіляко підтримують їх не лише морально, а й матеріально.

Цього разу для військовослужбовців старокостянтинівської авіаційної бригади організували капітальний ремонт автомобілів КрАЗ-250 та КрАЗ-255. Роботи здійснювали працівники ТОВ "Оболонь-Агро" під керівництвом фінансового директора Сергія Яцьковського, а бронювання та фарбування автомобілів допомогли здійснити волонтери міста Чернівці Хмельницької області під керівництвом Богдана Фуртеля.

Передавати вантажівки військовим прийшли майже всі мешканці Чернівців. Найкращі побажання воякам висловили школярі і навіть організували для них невеличкий концерт. Наступного дня під час загального шиккування особового складу частини ключі від броньованих КрАЗів, заповнених продуктами, теплими речами, цигарками від громади міста було

вручено водіям, які цього ж дня відправились виконувати бойові завдання на Сході держави. Також перед відправкою військовослужбовців в зону АТО від волонтерів з м.Київ було передано зимовий одяг, біноклі, термобілизну та спальні мішки.

У свою чергу, військові авіатори Старокостянтинівської авіаційної бригади організували для волонтерів та їхніх родин екскурсію по аеродрому частини з показом авіаційної техніки та стрілецької зброї. Волонтери із задоволенням фотографувалися в кабінах літаків та з особовим складом частини.

Авіатори висловлюють щирі вдячність всім, хто не залишається байдужими до проблем військових та надає допомогу, завдяки якій вдається підвищити обороноздатність Збройних Сил України.

Ірина Колонтай.

НА ПЕРЕДОВУ

Внесок киян у справу захисту Маріуполя

На Донеччині представники Київської благодійної організації "Громадська ініціатива "Повернися живим" передали українським військовослужбовцям спеціальні засоби розвідки та спостереження. Зокрема, військовим передано 3 оптико-електронні прилади для візуалізації температурних полів (тепловізори), 5 приладів нічного бачення, 10 рацій та два металодетектори на загальну суму понад 200 тисяч гривень.

— Це вже друга партія необхідного технічного майна, яка надійшла захисникам Маріуполя в рамках соціального проекту "Громадська ініціатива "Повернися живим". Тепловізори та інші прилади нічного спостере-

ження – це ті речі, які можуть врятувати життя солдатам та забезпечити мир у регіоні. Тому всі зусилля волонтерських організацій

спрямовані саме на забезпечення військ даними зразками сучасної техніки, – зауважила координатор волонтерських організацій у місті Маріуполь Галина Однорог.

Після оформлення передачі майна військовим подаровані технічні засоби направлено до розвідувальних та спеціальних підрозділів Збройних Сил і Національної гвардії України, розташованих у секторі "М".

Дмитро Горбунов. м.Маріуполь.

МИТЦІ – ВОЇНАМ

Безпілотник від чернігівських художників

У виставковій залі Чернігівського обласного осередку Співки художників України відбувся тихий аукціон "Митці воїнам". Відомі художники Сіверського краю виставили свої картини на продаж заради благодійної мети – збору коштів для чернігівських військових, що беруть участь в антитерористичній операції на Сході України.

Аукціон підтримали такі відомі майстри пензля, як Євген Кріп, Володимир Ємець, Оксана Корнієнко, Леонід Заборовський та багато інших.

Кожен бажаючий мав можливість придбати полотно на свій смак і таким чином допомогти чернігівським бійцям, котрі виконують свій конституційний обов'язок на Донбасі.

Під час аукціону було зібрано 75 000 гривень. За словами представників єдиного волонтерського центру допомоги чернігівським воїнам, на ці кошти вони планують придбати безпі-

тний літальний апарат та матеріально-технічне майно для військових підрозділів з Чернігівщини.

Віктор Ануфрієв. м.Чернігів.

ЛІКАРНЯ НА ПЕРЕДОВІЙ

Професіоналізм, який рятує життя

"Як професіонал, я стверджую, що однією з причин малої кількості летальних випадків серед поранених українських воїнів в зоні бойових дій на Донеччині, які доставлені до лікувальних закладів, є високий професіоналізм наших цивільних лікарів районних лікарень області".

Буремні події на Донеччині, відлік яким ми ведемо з початку цьогорічної весни, значно змінили усталені погляди і на наше життя в цілому, і на роль та місце в ньому окремих соціальних груп, представників тих чи інших професій. Значно зросла повага до військових, які стали на передовій рубіж захисту нашої держави.

— Ще не так давно багато з наших фахівців уявлення не мали про те, що таке військово-польова хірургія, – говорить заступник головного лікаря по медичній частині Центральної районної лікарні міста Красноармійськ Вікторія Переяслова. – З середини 90-х наших хірургів цього не вчили. Та з останніх днів весни в лікарню почали доправляти перших поранених у боях воїнів. З того часу нам рідко в який день не доводилося приймати постраждалих від вибухів, кульових поранень, з різними захворюваннями та ускладненнями хронічних хвороб. В якісь дні їх більше, в якісь – мен-

ше. Скажімо, за минулий тиждень допомога була надана 27 військовослужбовцям.

Всього за проведення АТО до Центральної районної лікарні міста Красноармійськ звернулися більше 200 військовослужбовців. Помер лише один, у приймальному покої лікарні. В бою він отримав пошкодження внутрішніх органів, не сумісні з життям. Лікарі так і не встигли йому допомогти. Решта отримали необхідну допомогу та були відправлені на лікування до інших медичних закладів. Як правило, військовослужбовці з соматичними захворюваннями (застуди тощо) рідко погоджуються на стаціонарне лікування у Красноармійську. Вони прагнуть лікуватися у своєму підрозділі.

— Не раз доводилося чути про подвиги військових лікарів, які рятують життя і здоров'я постраждалих в зоні АТО, – долучається до розмови головний лікар Красноармійського районного центру ПМСД Інна Оніпко. – Як професі-

онал, я стверджую, що однією з причин малої кількості летальних випадків серед поранених українських воїнів в зоні бойових дій на Донеччині, які доставлені до лікувальних закладів, є високий професіоналізм наших цивільних лікарів районних лікарень області. В більшості випадків саме вони приймали і приймають поранених. І лікарня Красноармійська – одна з таких медичних установ.

— Як правило, військові командири та лікарі, які прибувають в наш регіон, обов'язково знаходять можливість встановити з на-

ми контакт, – говорить Вікторія Переяслова. – Добрі взаємини налагодилися і з спеціалістами польового госпіталю, що дислокувався поблизу. В нашу лікарню військові доставляють не тільки "своїх". Часто вони привозять і цивільних громадян, що постраждали в результаті бойових дій. Надавали допомогу жителям Донеччини і спеціалісти польового шпиталю.

Бюджет районної медичної установи не розрахований на таке різке збільшення постраждалих. А тому дуже доречною стала

допомога, котру постійно надають районному медичному закладу волонтери з усієї України. Сучасні дієві ліки, перев'язочні матеріали, постільна білизна, одяг для поранених у боях. Географія – Харків, Дніпропетровськ, Київ...

Вже кілька місяців у Красноармійську відсутнє централізоване водопостачання. Нещодавно волонтери облаштували у Центральної районної лікарні артезіанську свердловину, проклали необхідні труби і забезпечили водою один з корпусів. Днями військові інженери з Дніпропетровська обіцяли пробурити ще одну свердловину, що дозволить облаштувати в медичному закладі автономне водопостачання.

А на днях до медичного закладу завітали представники групи Цивільно-військового співробітництва Збройних Сил України на чолі з підполковником Іваном Слободянюком. Минулого разу офіцери привозили до медзакладу продукти харчування. Цього разу – кількасот літрів бутильованої питної води. Це – не останнє відвідування лікарні. Вивчення ситуації дозволяє командуванню реагувати на потреби медиків та допомагати вирішувати проблеми.

Віктор Гедз. "Крила України".

"Зимівники" для воїнів АТО

На виконання доручення Президента України – Верховного Головнокомандувача ЗС України Петра Порошенко склад армійських підрозділів, що задіяні в проведенні антитерористичної операції, ведуть підготовку до сезонного похолодання та облаштовують зимові приміщення.

— Для мобільних ремонтних груп вже визначено місця їх дислокації, – розповів заступник командира з озброєння окремого ремонтно-відновлювального полку підполковник Андрій Бойко.

Варто зазначити, що підготовка зимових квартир відбувається з дотриманням вимог чинного законодавства України – виконанням санітарно-епідеміологічних норм,

укладанням договорів із балансоутримувачами фондів з відшкодування вартості послуг водопостачання, електричної енергії.

— Зараз проводимо активне переміщення особового складу і техніки на "зимівники". Хочу наголосити, що плановий ремонт та відновлення бронетанкової, автомобільної техніки і ракетно-артилерійського озброєння відбува-

ється без зривів, – зазначив офіцер.

Натомість, місцева влада всіляко сприяє українським військовим та надає посильну допомогу. Зокрема, в одному з визначених районів у найкоротші строки було підготовлено місце для відпочинку та харчування особового складу однієї з таких мобільних ремонтних груп. Коштом місцевого бюджету виконано низку будівель-

них робіт: прокладено каналізаційну мережу, підготовлено сховища для проведення якісного ремонту техніки та озброєння.

Не забувають про воїнів-ремонтників, які несуть службу в зоні АТО, й територіальні громади. Так, мешканці Золочівщини Львівської області нещодавно доправили на передову прилади для обігріву.

Віталій Іванов. Фото Олега Годованського.

Як живеться вам, кримчани?..

За містом Бровари, що під Києвом, подалі від зайвих очей розташований дивізіон зенітно-ракетних військ із потужним зенітним ракетним комплексом С-300 ПС на озброєнні. Половина офіцерів підрозділу – вихідці з кримських частин, зокрема – дивізіону, що донедавна дислокувався на мисі Фіолент. Серед них є корінні кримчани, які не зрадили країні та залишаються вірними Присязі. Коли вони у квітні йшли на материкову Україну, лунали обіцянки про вирішення житлових проблем, про надання рівноцінних чи бодай вищих на ступінь посад, про збереження офіцерського складу частини тощо. Що наразі виконано, а що турбує військових на новому місці служби – на ці запитання відповів заступник командира підрозділу по роботі з особовим складом майор Євген Пухкий.

– Тут, на Київщині, ми вже освоїлися, триває звичайна повсякденна робота, ритм життя не дозволяє зупинитися – оптимістично починає розповідь офіцер. – Дивізіон розгортався на новому місці, фактично за півроку відбулося його переформування з нуля. Станом на сьогодні основні службові питання вже вирішено, техніка в робочому стані, отже підрозділ повністю боєготовий та здатен нести бойове чергування. Настрій в особового складу в цілому позитивний. Були певні непорозуміння під час розподілу посад, тому частина офіцерів вимушена була шукати собі місце служби відповідно до посади та звання в інших бригадах.

Дійсно, територія частини виглядає доволі звичайно, але “валізний” настрій ще відчутний. Триває ремонт у казармі, робиться освітлення, до ладу приводяться навчальні приміщення. Наразі йде активна підготовка до зими. Дивізіон має власну автономну котельню, тому казарма, класи та житлові приміщення будуть обігріті. Великою ж побутовою незручністю, за словами заступника командира, став санвузол – один на всіх, незалежно від статі. Він розташований на вулиці і потребує капітального ремонту. Військові звикли до труднощів служби, але все ж такі чекають допомоги від влади та волонтерів у вирішенні цього життєвого питання.

– А от найбільш гостро перед нами постала житлова проблема. Звісно, протягом служби на півострові

офіцери, як і більшість українських військових, жито винаймали. До цього нам не звикати. Добре, що зараз діє програма компенсації за піднайом житла. Це дозволило якось розмістити сім’ї офіцерів,

зазначає майор Євген Пухкий.

Завдяки корпорації “Roshen” вже відремонтовано та переобладнано в житловий будинок стару казарму. Двоповерховий будиночок виблискує новими вікнами, а в кімнатах досі тривають штукатурні роботи. І вже цього тижня військові планують святкувати новосілля.

За це півріччя військовослужбовці дивізіону пройшли певні випробування не лише на міцність духу, патріотизм та офіцерську гідність, але й випробування побутом. Було дуже складно кидати насиджені місця, знайому територію, стабільне ще донедавна життя та йти в нікуди. Важко було прощатися з рідними, батьками, друзями, які залишилися на півострові. Під час виходу з Кри-

му вони не мали можливості вивезти все особисте майно, що накопичилось за роки сімейного життя. Тому налагодження побуту на материк почалося просто з нуля. І все це лягло на тендітні плечі офіцерських дружин.

– Важко переоцінити роль наших коханих у той скрутний період, – без тіні іронії розповідає Євген. – Їхні палка підтримка та розрада давали сили гідно подолати труднощі. Вони й зараз завжди поруч – справжні бойові подруги. І який би пам’ятник ми не створювали своїм жінкам, він завжди буде недостатньо великим!

Серед болючих проблем – відсутність поблизу військового містечка бодай будь-якої інфраструктури, неможливість безпечно дістатися до околиць міста, де розташовані школи, садочки та магазини. Майже кілометровий шлях до дороги діти та жінки вимушені долати через багнюку та темні хащі. До того ж треба перетинати жваву трасу. Можливо, міський перевізник погодився би подовжити маршрут до військового містечка, або самим військовим надали б власний транспорт. Командування частини зверталося до громадськості,

але питання досі відкрите.

У нашій розмові з офіцером ми постійно поверталися до “кримського” періоду їхньої служби – це й світлі спогади про Севастополь, й епізоди буремного березня...

Досі боєм віддається згадка про тих, хто не знайшов у собі сил та гідності піти з Криму разом із дивізіоном та перейшов на сторону окупаційної влади.

– Певний зв’язок із “залишенцями” підтримується, адже ми товаришували родинами, хрестили одне одному дітей, але своїм вибором вони створили між нами прірву, яку вже ніколи не буде подолано. Нечасті телефонні розмови здебільшого стосуються погоди або здоров’я. Хоча все частіше ті, хто склав російську присягу, шукають собі виправдання в наших очах, якогось розуміння та певної моральної підтримки. Здається, що їм там не так солодко, як про це співали російські пропагандисти. Більшість перебіжчиків взагалі не допускається до техніки, не отримали пропонування посад та просто виконують роль допоміжного персоналу – прибиральників. Але вони самі обрали такий шлях, тож, нехай ідуть ним!

Непересічна подія відбулася у Броварах 21 жовтня. Того дня на території військової частини урочисто ввели в експлуатацію житловий

будинок. За кілька місяців, за допомогою спонсорів, його перебудували з будівлі старої казарми. Кошторис проведених робіт склав майже 12 мільйонів гривень та ще 950 тисяч було витрачено на придбання меблів та побутової техніки. Новосілля відсвяткували 16 родин військовиків. Затишні квартири мають не тільки повне косметичне оздоблення на штат ламінату, кахлів, якісної сантехніки, сучасних вікон та електрики. На радість господарям у кухнях вже встановлені варочні панелі, духовки, витяжки та холодильники відомих брендів, а у кімнатах та коридорах височіють шафи “під стелю”. Отже – заходь та живи!

Не байдужі до проблем сімей захисників Вітчизни меценати заповнили військових, що на цьому співпраця не закінчується, й попередю – нові амбіційні проекти.

– Якщо всі командири підрозділів будуть такі ж активні у пошуку спонсорів, то житлова проблема буде вирішена досить швидко, – зазначила під час видачі оглядових ордерів начальниці Головного квартирно-експлуатаційного управління Міністерства оборони України Яна Грузинська. – На жаль, державних коштів на будівництво поки на передбачено, і нам залишається лише допомагати спонсорам у розробці дозвільних документів.

На урочистостях були присутні представники Міноборони України, Генштабу, ПвК “Центр”, очільники міста та благодійники. Всі вони дякували тим, хто не залишає військовиків без підтримки, кому важлива доля військовиків-патріотів, хто прагне до позитивних перетворень. На щастя життя в мирній країні освятив нову оселю настоятель Свято-Георгієвського храму отець Сергій.

Ось так потрохи обживаються на материк учорашні кримчани. Нелегко, не завжди і не відразу все вдається, втім, Батьківщина не забула про них, не кинула напризволяще, і воїни-зенітники продовжують свою бойову службу, захищаючи тепер небо над столицею України містом-героєм Києвом.

Марина Добровольська. “Крила України”.

До школи – з дарунками

Сьогодні немає в Україні навчального закладу, у якого б не було проблем. Не скрізь якісно виконаний ремонт, не вистачає коштів на опалення, недостатньо продуктів на дитячі обіди. А скільки ще проблем, котрі притаманні навчальним закладам певного регіону, місцевості...

Проте в освітніх закладах, розташованих на Донеччині, більшість типових проблем сконцентрувалися, і вирішити їх набагато важче. Кошти, передбачені бюджетом на цілий рік, частково “зависли” в обласному центрі. Спонсори та багаторічні партнери навчальних закладів, котрі з року в рік допомагали вирішувати поточні проблеми, вже не можуть надавати допомогу у таких обсягах, або опинилися по іншу сторону протистояння, збанкрутіли, припинили функціонування з інших причин.

Чималим стресом для жителів багатьох міст, містечок та сіл стало розміщення на околицях чи в населених пунктах підрозділів Збройних Сил України. Великоновосілівський район, хоча й не розділений лінією протистояння, не став винятком. Спочатку стосунки в деяких населених пунктах у селян з новими сусідами не склалися. Не звикли тут до постійної присутності людей у військовій формі та зі зброєю, значної кількості важкої військової техніки. Та сьогодні взаємини налагоджуються. І цьому немало сприяє робота групи цивільно-військового співробітництва,

яку очолює полковник В’ячеслав Спіжовий. Офіцери спілкуються з селянами, місцевим активом, представниками органів самоврядування, роз’яснюють суть державної політики на Донбасі та згладжують гострі моменти у взаєминах військових та місцевого населення.

Серед завдань групи – координація зусиль українців різних регіонів, які бажають допомогти великоновосілівчанам. Днями подарунки від Київської громадської організації “Коло турботи” отримали діти та викладачі одразу кількох навчальних закладів району: у школах сіл Шевченково та Темирівка, а також Великоновосілівського центру соціально-психологічної реабілітації дітей. Діти отримали канцелярське приладдя і солодощі.

Особливий подарунок отримали школярі Темирівки. Завдяки військовим в школі з’явилось кілька тонн вугілля для опалення приміщення у зимову холодну пору.

– Жителі сіл Великоновосілівського району повинні запам’ятати: військовослужбовця Збройних Сил України не варто боятися, – зазначив полковник В’ячеслав Спіжовий, спілкуючись з дітьми та педагогічним колективом школи. – Українські Збройні Сили захищають державу і кожного її громадянина.

Слід відзначити, що ці благодійні акції зі сторони військових у Великоновосілівському районі – далеко не перші і, звичайно, не останні. Донеччани переконуються, що ЗС України – сила, яка захищає і допомагає.

Віктор Овод.

Учнівський ярмарок зібрав гроші захисникам України

Учні 86-ї загальноосвітньої школи у Львові організували у себе ярмарок солодких виробів. Їх вони виготовили своїми руками. Вручені кошти передадуть в родини учнів, батьки яких знаходяться в зоні проведення АТО.

– Ідея проведення такого заходу народилася в серцях учнів та вчителів ще влітку, – розповідає директор школи Зоряна Пашковська. – І тепер, коли всі зібралися великою шкільною родиною, за сприяння батьків наших школярів підготували такий гарний і корисний захід. Я пишаюсь нашими дітьми. Кожен з них хоче зробити свій внесок у перемогу. Вони писали українським бійцям листи, малювали для них малюнки, тепер провели ярмарок. Це свідчить, що вони ростуть справжніми патріотами Батьківщини.

Кожний клас, а це двадцять учнівських колективів, виставили на продаж свої кондитерські вироби: печиво, торти, плячки, тістечка тощо. Покупці не скупились весь товар був проданий. Ярмарок проходив у фойє школи. Тут панував дитячий гомін, гумор, жвава торгівля та гучні заклики придбати солодкий і смачний товар.

– Результатами ярмарку залишилися задоволені і покупці, і продавці, – розповів голова батьківського комітету школи підполковник запасу Юрій Давидов, – учні заробили своєю працею для захисників України 5410 гривень. Сума ніби й невелика, але ж і не в грошах справа. Бо це вчинок справжніх громадян України, які шанують і підтримують своїх героїв. Хлопці і дівчата, їхні вчителі пишаються внеском у загальну справу захисту рідної землі. А батьки учнів бачать, що вчителі школи виховують справжніх патріотів.

Владислав Назаркевич. Фото Юрія Давидова.

ІЗ "ПЕКЛА"

Кіборги: "Щодня ми складаємо залік"

За сталеву мужність та героїзм їх називають кіборгами. Називають, не уявляючи ні на секунду, наскільки це схоже на правду. Вони не з тих, хто відрами п'є горілку і рве на грудях тільки з криками "Я захищав Батьківщину". Вони – звичайні військовослужбовці, викладачі, режисери, вчені, електрики. Кожен із них готовий померти. Щодня. Із честю і почуттям гордості за те, що українець. Вони одягнені у камуфляжі всіх країн світу, вони не знімають бронжилетів, тому що в ньому тепліше. Вони давно перестали пригинатись, проходячи через украї небезпечні ділянки аеропорту. Чому? Відповідь проста – вони перетворились на кіборгів.

"Якби я був ополченцем, я б помер із сорому"

Оборону донецького аеропорту буде вкарбовано золотими літерами в українську військову історію, як одну із найдовших і найжорсткіших битв. Попри надзвичайні зусилля сепаратистів, над повітряною гаванню Донбасу про-

стійна небезпека. Та ми знали, що не в ресторан їдемо. З часом до постійних перестрілок звикаєш. Нам допомагає досвід і злагоджена робота в команді. Зараз трохи відпочинемо і знову повернемося в пекло. Ми розуміємо, що навіть якщо загинемо, нас поховують як героїв,

нас прийде вшанувати усе місто як героїв. І діти будуть думати, що їх тато-герой. Наші ж воєни гинуть, як собаки, в кращому випадку їх закопують. А потім синок в Москві запитає у мами: "Де тато?" Мама ж про себе подумає, що тато – дурень. Якби я був ополченцем, я б, мабуть, помер із сорому.

"В бій ідуть одні старики? Ні, з боєм повертаються стариками"

Кіборги діляться, що після тиж-

порту все одно – дуже холодно і сиро. Бетонна підлога і сталеві конструкції теплоті не сприяють. Отвори в залишках стін

бачимо тільки у вигляді чаю.

Гріє бійців тільки чорний чай, який вони заварюють на туристичному примусі. Зелений чай і ка-

довжує майоріти український прапор.

Майор Дмитро Марченко вмів любити Батьківщину. Вмів дружити, вмів воювати. Він – один із кіборгів. Із перших хвилин розмови з ним розумієш, головна сила кіборгів – у командній роботі і у почутті гумору. До речі, саме майор Марченко знайшов славнозвісну іграшку Кузю, що віднедавна проживає у кабінеті президента.

– Чесно кажучи, не вважаю завдання, які ми виконували і незабаром знову виконуватимемо в аеропорту, якимось неймовірним досягненням, – розповідає Дмитро Марченко. – Це – в першу чергу військовий наказ, яких у 79-ї бригади, в якій я служу, було чимало. Так, в аеропорту – постійний холод, темнота, по-

задувають степові вітри. В таких умовах дійсно не хочеться знімати бронжилет і балаклаву, бо в них тепліше. Ми чимось схожі на фашистів під Сталінградом взимку. Кіптяви, яка знаходиться в приміщенні, не видно, але вона осідає на наших руках і обличчях. Тому ми часто виглядаємо, як шахтарі, що тільки повернулись із забою. Хтось витирається вологими серветками, комусь банально плювати. Коли волонтери надіслали мило, було смішно. Думали, що вони вирішили поглузувати з нас, адже теплу воду ми

ва – у великому дефіциті. Та вони зовсім не впадають у відчай.

– Вночі страшенно сумували за своїми дружинами. Не тому, що хотілось інтиму. Просто згадували, які вони у нас теплі. Кожен з нас згадував. Хоча спати особливо не було коли. У ворогів є кілька робочих груп, які змінюють одна одну. Тож вони працюють і вдень, і вночі, поспати зовсім не дають. Колись стріляють інтенсивніше, колись – менше. Після сорока снарядів за годину, сорок снарядів за добу здаються миром.

нів і місяців, проведених у Донецькому аеропорту, більшість з них були схожими на шахтарів. Чоловіки розповідають, що дивитись новини про повітряну гавань, вірніше про те, що від неї залишилось, по телевізору трохи дивно. Насправді усе трохи не так. Набагато жорсткіше і прозаїчніше.

– Хто так казав, що в бій ідуть одні старики? Ні, ними повертаються. Волонтери дуже старуються, щоб ми себе нормально почували, і за це їм величезне дякую. Юрій Бірюков особисто під'їжджав із різними корисними речами і смаколикками. Він у нас бойовий. Взагалі ж, боїмось волонтерів близько підпускати, це ж не іграшки. Та, хоч нам і привезли грілки, в аеро-

на право жити”

“Навіть ордою наших противників назвати не можу. Вони – просто зомбі”

Оборону Донецького аеропорту бійці тримають не лише ефективно, а і весело. Майор Марченко зізнається, що іноді по двадцять годин на добу надривали животи

іншою – такий собі Гві – кавказець, що видає себе за місцевого. Якщо чесно, я навіть ордою наших противників назвати не можу. Вони – просто зомбі.

Євген ділиться, що йому не надто подобається, коли його разом із бойовими побратимами називають “кіборгами”. Адже насам-

є свій “улюбленець” серед сепаратистів. Такі улюбленці не просто воюють, вони пересуваються по вентиляційних шахтах, влаштовують засідки, ставлять міни, кидають гранати в туалет. Одного разу на посту почули нявкання. В темноті помітили котеня. Боець не втримався і пі-

від сміху, особливо, коли дивились відеозвернення своїх противників.

“Королем тролінгу” серед наших героїв прозвали Євгена, офіцера 79-ої окремої аеромобільної бригади України із позивним Маршал. У перерві між боями чоловік встигав передавати на камеру привіти сепаратистам, зачитував дитячі листи, розповідав українцям про реальну ситуацію.

– Ще перша спроба батальйону “Восток” захопити аеропорт закінчилась масовими втратами з їх боку. Кількість вбитих бойовиків зростає щоденно. У нас же за останні кілька тижнів загиблих немає, і це найбільше досягнення. Велике

“дякую” треба сказати артилерії і танкам. Якби їх не було, то ця піхота, що там знаходиться, просто стала б гарматним м’ясом. Будівлі старого і нового терміналів намагаються захопити дві найбільш активні групи сепаратистів. Однією командує росіянин з позивним Моторола,

перед, вони – люди, і думки у них людські, щоб усе якомога швидше закінчилось.

– Обставини зробили із нас хижаків, і це, якщо чесно, лякає. Хочеться у будь-який момент залишитись людиною. Цікаво, що практично у кожного із нас

дійшов поближче, та інтуїція його врятувала. Котеня тягли назад із бокового коридору за прив’язану мотузку. Щоб трапилось далі, не важко уявити. До речі, ми ніколи не відкриваємо вогонь першими. Іноді просто чекаємо, поки сепаратисти настріляються і заспокояться.

“У них принцип – взяти. У нас принцип – не віддати”

Життя всередині терміналу схоже на сюжет з фільму “Чужі”. Кіборги намагаються віджартовуватись, що нарешті у них з’явилась можливість посидіти на шкіряних диванах у віп-залі, та війна тут ведеться із самого світанку до заходу сонця. Із вентиляційних отворів в будь-який момент може вилетіти граната. Через кожен просвіт може прострелити снайпер.

– До усього звикаєш, – продовжує майор Марченко. – Ми ж розуміємо, що у них принцип – взяти. У нас принцип – не віддати. При цьому, якщо розібратись, цей аеропорт вже взагалі

нікому не потрібен. З їхнього боку воюють росіяни, чеченці, колишні в’язні. Одного разу, коли ми “віджали” у сепаратистів танк, знайшли всередині документи одного з них. Так от, 19 числа він вийшов із тюрми, а через два дні його прийняли у ДНР. На жаль, доводилось зустрічати серед ворогів і хлоп-

ми. Ми ж ніколи не викидаємо в мережу подробиць своїх результатів. Чому? Це зовсім не красить справжніх бійців. Робота іде, результат є, та фотографуватись біля шматка тіла ніщо. Хоча тіла поблизу терміналу валяються скрізь. Нещодавно трьох вбитих сепаратистів із відірваними головами закрили у

старий холодильник, щоб не заважали. Та ми до вигляду крові звикли, а от простим людям таке бачити не треба. Головне, що ми вистоймо, а це бачить увесь світ.

Спілкуючись із “кіборгами” розумієш, що мужність у них дійсно сталаєва. Вжити в таких умовах практично не реально. Але вони виживають. І захищають, і воюють, і зни-

щують. А головне, доводять, що перемога обов’язково буде за нами!

ців, з якими разом навчався в університеті. Буває і так. До речі, у донецькому аеропорту пліч-о-пліч з нами воюють хлопці з Ростова і колишні офіцери Псковської дивізії.

Дмитро розповідає, що втрати у бойовиків – досить серйозні. Нерідко за день вони втрачають десятки своїх бійців. І, що найбільше вражає, вони навіть не поспішають забирати їх тіла.

– Майже кожного дня доводилось бачити, як собаки доїдають тіла сепаратистів. А вони підганяють все нових і нових людей. Мабуть, сподіваються, що у нас патрони закінчаться. Думаю, всі помітили, як сепаратисти завжди хваляться фотографіями з вбитими хлопця-

P.S. Подвиг цих героїв важко усвідомити. Вони без пафосу ризикували і ризикують життям. І їх вчинки мають бути усвідомлені людьми, що знаходяться в тилу. Якись півроку тому ніхто з них не знав, що доведеться пережити тепер... Не треба гранітних пам’ятників у кожному селі. Потрібна повага, вдячність і схилена голова на інстинктивному рівні при вигляді кожного військового, кожного добровольця.

Анастасія Олехнович. “Крила України”.

АРТПІДТРИМКА

Атакує мистецька “Подільська сотня”

Наша мистецька “Подільська сотня” у складі директора 42-го гарнізонного Будинку офіцерів Сергія Чеплакова, Оксани Радунинської, Віктора Шайди, Артема Ромасюкова, Антона Вараниці, Катерини Аргунової та Марини Українець нещодавно побувала із благодійним концертом у Рівненському військовому госпіталі.

Це вже не перша медична установка, куди митці зі Старокостянтинівської навідується з піснею, підтримуючи музикою бійців, які видужують після поранень на війні. Кожна така поїздка запам’ятовується особливими емоціями. Різними. Сильними. Знаю, що для всієї нашої команди цей виступ найперше асоціюватиметься з... більше ніж двогодинним концертом. Не через промахи режисури, не через якісь технічні моменти, а тому, що глядачі просто не відпускали артистів і знову та знову просили виконати щось “на біс” чи замовляли пісні. Співати й грати для таких вдячних глядачів – справжня радість! Ми ділилися нею навзаєм, отримуючи гучні оплески і справжню щирість.

Отак і вийшло: ми дякували нашим героям за їхній подвиг, а вони нам – за концерт. І все – почесному. Були і сльози, і спільні співи, були навіть танці. Дівоча частина нашої маленької сотні отримала в дарунок букети троянд, а наші хлопці під фінал концерту вже просто браталися з героями, котрі пройшли пекло війни. І знову ж такі – без пафосу, без надуманості. Бо на той момент мало бути саме так, а не інакше.

Ще до початку виступів наші дівчата вручили бійцям малюнки старокостянтинівських дітей, котрі дорослі чоловіки трепетно розглядали і бережно тримали в руках упродовж всього концерту. Окрім малюнків, привезли кілька ящиків

смачних гостинців. Вже традиційно цей аспект у наших поїздках, добровільно взявши на себе таку місію, забезпечує управління соціального захисту виконавчого комітету Старокостянтинівської міської ради і особисто його очільниця Наталія Шабельник. Вони ж укотре надають нам транспорт для музично-волонтерських поїз-

док. За це – щира дяка! А ще я (знаю, що не одна, але говорити тільки за себе) отримала в дарунок від бійця амулет, який був із ним на війні...

Наступного дня, зробивши понад 300-кілометрову подорож, мистецька “Подільська сотня” відвідала вояків, котрі вижили під Іловайськом і тепер проходять

реабілітацію в санаторії Сатанова Хмельницької області. І знову – безліч емоцій та море взаємного задоволення! Вкотре музикою, піснею, словом, простим людським спілкуванням, невідомими щирими емоціями ми бодай трохи розрадили наших героїв і відігріли їхні душі від болючих спогадів. Ніхто з нашої “сотні” не працює на таких концертах у півсилі. Відтак, і результат не примушує чекати. Процитую слова тамтешньої працівниці, котра на завершення концерту, зі сльозами радості на очах, прошепотіла:

– Ви сьогодні зробили диво. Ці хлопці тут уже два тижні і майже ніколи не посміхаються... А з вами... навіть танцювали!

А ще... під час цих концертів я помітила, яка золота осінь навколо, коли листя засипало нас під час концертного номеру. А починали ми відвідини госпіталів наприкінці липня... Довго триває біда в Україні. Але ми – ПЕРЕМОЖЕМО!!!

**Оксана Радунинська,
м.Старокостянтинів.**

ІЗ ЗОНИ АТО

Блокпост

Блокпост – це перше, що відділяє Донбас від решти України. Так, блокпости в останні кілька місяців у нашій державі не дивина. Навколо великих міст, на головних магістралях... Та тільки під’їхавши до першого блокпосту АТО, ти починаєш розуміти: от і все. Попереду – війна.

На першому блокпосту стоїть “Правий сектор” – хлопці, поважні чоловіки та дівчата (чи, можливо, молоді жінки, чиєсь дружини) у однакових одностроях, з автоматами АК-47 охороняють найближчі підступи до зони війни. Антураж увесь відповідає очікуванням: обов’язкова зупинка транспорту, поверховий, а інколи – й прискіпливий огляд салону, багажника, перевірка документів. В усіх – балаклави. Над бетонним бункером та з обох в’їздів – по два прапори: синьо-жовтий та червоно-чорний. Все настільки серйозно та суворо, що мимоволі переймаєш відчуттям небезпеки.

І тут ти починаєш розуміти, що таке авторитет військової людини. Авто з синьо-жовтими наклейками “Україна. Збройні Сили” чи просто з білими смугами вздовж кузова пропускають без черги, як правило, вітаючи підняттям рук чи зброї. Тут будь-яке з них може зупинитися. Водії та пасажирів радісно вітаються з братами по зброї. Обов’язково – щирі слова та усмішки. Пачка друга цигарок, якісь дрібнички. Потім до цих вітань звикаєш. Привітно махають військовим діти та дорослі на вулицях сіл і міст, щиро раді тебе бачити водії зустрічних військових автомобілів.

Волонтери тут, теж бажані гості. Та на першому блокпосту ніхто не затримується. Попереду, до крайнього, за яким уже лише формаль-

но українська земля, їх ще добрий десяток. Вони не такі екзотичні, не так запам’ятовуються, як той, перший. По мірі наближення до території ДНР – міліція (місцева та ті, хто прибув у відрядження з інших регіонів), Національна гвардія, знову Правий Сектор, добровольчі батальйони, прикордонники, Збройні Сили України. Стационарно облаштовані та пересувні, перевіряють з різним ступенем прискіпливості та професіоналізму.

На КПП прикордонників, розташованому за кілька кілометрів від лінії фронту, за простою можна потрапити під злив осколків “Граду”. Блокпост підрозділу Збройних Сил – захована в землі фортеця. Тут можна побачити та відчути не тільки, як розривається снаряд “Граду”, а й мінометні міни різних калібрів, спостерігати за результатами роботи “артилерійської снайперської гвинтівки” – 100 мм протитанкової пушки Т-12. Це акуратні дірки в бетонному блоці, який в народі називають “фундаментним”.

Місцеві

Ще зовсім не так давно було прийнято вважати, що ледь не всі жителі Донбасу вимагають незалежності, або принаймні особливого статусу у складі України, та російської державної. Тепер...

Про економіку влучно сказала редактор районної газети у місті Велика Новоселиця:

– Ранні зернові у наших селян забрали невідомо хто “на захист України”. Фермери навіть вагалися, чи варто починати збір основного врожаю у нашій місцевості – соняшника та кукурудзи. Військові заповнили, що збирати врожай варто, і вони забезпечать охорону. Результат перевершив сподівання.

Такого прибутку, з урахуванням всіх необхідних офіційних та неофіційних виплат, вони не мали навіть за колишніх стабільних часів. Працівники переконалися, що українська влада – це краще, ніж незрозуміла “республіка”.

– Дозвольте, я поспілкуюся з вами, – звернувся шахтар на одній з вулиць Красноармійська. – У нас у місті весною лише одиниці підтримували українську владу та розмовляли українською. Але за літо у свідомості моїх земляків стався такий перелом. Сьогодні з кожним днем все більше й більше тих, хто вірить, що Донбас – це Україна. Це відчувається в усьому. Нещодавно, хоча і з невеликим запізненням, але не перед виборами, як то вже ми сподівалися, нам виплатили зарплату та заборгованості. Достатньо було лише “розмови” з директором шахти у міськраді. Раніше він на місцеву владу не зважав.

Та якщо економічні нюанси міняються майже миттєво, то мова, якою зник спілкуватися народ, так швидко не поміняється. Спочатку дослухася. Щоб не втрапити у халепу, не “зашкодити почуття корінного населення” починаєш говорити російською. У відповідь, як правило, так само насторожено відповідають російською. Та згодом, коли розмова стає невимушеною, люди, не задумуючись, переходять на українську. Одні розмовляють чистою, добірною. Іншим, як і скрізь в Україні таких більшість, “подобасться” суржик. Так розмовляють на Вінниччині та Київщині, Сумщині та Херсонщині, Житомирщині, Хмельниччині, в решті областей центральної, східної, південної та північної України. І російська державна їм не потрібна.

Донбас сьогодні.

У свідомості десятків мільйонів жителів нашої планети сьогодні це не квітуча земля хліборобів, не кузня оборонної промисловості України, не край шахтарської слави. Сьогодні це місце, де формується українська армія, де утверджується наша незалежність, де викристалізовується нація. Як неможливо передати свої почуття словами, так і не зрозуміш того, що являє собою Донбас сьогодні лише за повідомленнями інтернет-видань, картинками телевізійних ток-шоу та описами заїжджих і місцевих журналістів. Щоб зрозуміти, що таке Донбас сьогодні, необхідно побувати там.

– З давніх-давен викладання в нашій школі велось українською, – говорить директор школи у селі Андріївка, що за півсотні кілометрів від Донецька. – І це ніколи не було проблемою. Сьогодні налякани бойовими діями в Донецьку на село повернулися кілька десятків сімей. В школі побільшало на три десятки учнів різних класів. І мова не стала проблемою для жодного з них. Дітей бентежить гуркіт техніки на вулиці, раптові голосні крики, все, що нагадує війну. А мова – не проблема.

– У нас в селі, – вторить йому священник місцевої церкви, родом з Рівненщини, – конфліктів між людьми за мовними ознаками ніколи не було. Не люблять віряни нашого села ледачих, тих, хто хоче жити за рахунок інших. І співчувають тим, до кого в дім прийшла біда.

Місцеві і люди у формі

Вже давно пройшли часи, коли жителі Донбасу лягали перед гусеницями української бойової техні-

ки. Вони соромляться тих вчинків. Прозріння прийшло, хоча, як не раз довелось чути, дуже пізно. Сьогодні вже нікого не витягнеш на мітинг проти української армії. Військових Збройних Сил України зараз у цій місцевості цінують і поважають. Не один з них може розповісти, як продавець невеличкого магазинчика чи торговець на базарі “від себе” додати що-небудь смачне, зменшить ціну покупки. На СТО можуть безкоштовно відремонтувати автомобіль. Та й просто на вулиці до військового автомобіля може підійти пересічна людина і дати пакунок з продуктами, які, ймовірно, купила для себе.

– Я зараз собі ще візьму, а це – Вам, – говорить так, ніби просить пробачення, бабуся, жінка середніх років чи зовсім молода дівчина.

Або, побачивши, що авто стоїтиме досить довго, приносять з дому банки меду, варення, іншої домашньої консервації.

ДОПОМОГА АРМІЇ

Доброчинні ініціативи аграріїв Полтавщини

Відомий вислів “Народ і армія єдині” продовжує набувати конкретного змісту в усіх куточках нашої країни. У непростих соціально-економічних та політичних умовах сьогодення активно набирає обертів соціальна активність громадянського суспільства у вирішенні проблем українського війська у частині його матеріально-технічного забезпечення. У цьому контексті дуже актуальною й своєчасною є та допомога, яку надають військовим прості громадяни, волонтерські та громадські організації, установи та підприємства.

Одна з таких доброчинних акцій відбулась на базі авіаційної комендатури, якою командує підполковник Сергій Іващенко. Ініціаторами заходу стала Асоціація фермерів та приватних землевласників “Відродження Полтавщини”, яку очолює Василь

Бурлака та місцеві волонтери-активісти. Подарунком воїнам-авіаторам були передані бронезилети п'ятого класу захисту, виготовлені за новітніми технологіями у Запоріжжі та Харкові.

– Це лише перша частина нашої допомоги військовослужбовцям, – зазначив Василь Бурлака. – Через нетривалий час ми поповнимо оснащення наших підопічних захисними кевларовими шоломами, термобілизною, одягом та іншим спорядженням. Робимо це від щирого серця і усвідомленням того, що допомога українському війську є невід'ємною часткою нашого буття. Адже без надійного захисту миру та незалежності нашої країни наша праця втрапить свій сенс: лише мирна земля може радувати людей врожайною нивою та її життєдайною силою. Це особливо гостро я відчув після спілкування зі своїми колегами з Донеччини та Луганщини, поля яких перетворились

на звалища заліза, мінні пастки та братські могили. Чи можемо ми допустити це на нашій землі? Звісно ні. І тому наші фермери одностайні у своїй позиції – допомагати українській армії усім необхідним будемо постійно по мірі своїх можливостей. І що хочеться підкреслити окремо, ми вважаємо, що передова захисту кордонів України проходить не тільки у зоні АТО, а й там, де наші воїни виконують свої повсякденні завдання. Адже кожну хвилину тил може стати фронтом, і наші воїни, окрім готовності та навченості дати відсіч ворогу, повинні ще і бути забезпечені усім необхідним...

Від імені особового складу частини підполковник Сергій Іващенко висловив гостям сердечну подяку, зазначивши, що це накладає на кожного воїна-авіатора особливу відповідальність за те, щоб у нашій країні якомога швидше запанував мир та злагода. І якщо і траплялись би на полях України битви, то, як це було і раніше, – лише за високі врожаї.

Володимир Лазарев. м.Полтава.

І “А”, і “Я”

Заклопотані справами чоловіки просто підходять перекинутися парочку слів з людиною у формі, завершуючи розмову проханням швидше гнати сепаратистів, і наприкінці просто дають гроші. Хто – кілька десятків гривень, хто – кількесот. Вони впевнені, що у цей важкий час така допомога військовим теж не стане зайвою.

Хоча можна зустріти й відверто ворожі чи байдужі погляди.

– Вы зачем сюда пришли? – довелось почути на площі в Красноармійську. – Без вас мы жили нормально, уйдете – снова будем жить так, как прежде.

– Ми перші постраждали від свавілля банди Януковича, – роздумуючи, говорив дільничний міліціонер на одному з блокпостів поблизу Курахового. – Та коли нарешті його влада впала, київські олігархи вирішили, що все перейде до них. Народ Донбасу з цим не погодився, і тоді з Києва кинули війська. Ми б розібралися по-своєму, без крові і тисяч смертей.

Та не всі діляться своїм ставленням до військовослужбовців, ситуації, яка склалася в регіоні, відкрито. Багато роблять це приховано в тій чи іншій формі.

– До нас місцеві жителі ставляться по-різному, – говорить старший офіцер одного з батальйонів підполковник Андрій Поляков, чий підрозділ захищають фронт від сепаратистів. – У перші дні ми не розуміли, чому періодично село Тимирівка пустіє. Буває, раптом, в одній половині населеного пункту розкриваються всі вікна. Згодом ми зрозуміли, що вікна відкривають селяни перед обстрілом. А пустіє село через те, що час від часу чоловіки – жителі Тимирівки, вирушають на заробітки. За кілька кілометрів, уже на території ДНР, вони несуть службу на блокпостах сепаратистів. Саме тому і знають про обстріли села, вірніше, тієї його частини, де розташований наш підрозділ. І попереджають односельців.

Не раз наші розвідники запобігали обстрілам села і розташованого на околиці опорного пункту саме тим, що за “вірною прикметою” розпочинали пошук корегувальників поблизу.

Доходить до парадоксів. Один з блокпостів українських Збройних Сил розташований поблизу Мар’їнки. Обстрілюють його чи не частіше інших. Вперше – вже наступно-

го дня після того, як його зайняли військовослужбовці бригади. Для контрбатарейної боротьби час від часу поблизу дислокується наша мінометна батарея. На відміну від блокпосту, вона може займати вогневу позицію де завгодно. І обстріляти її можуть тільки в тому випадку, якщо артилеристи сепаратистів отримують точні дані про місце розташування. Як правило, позиції

“здають” місцеві жителі. Вперше тільки випадок врятував артилерійський підрозділ від обстрілу сепаратистів. В той день він був розташований в соняшниковому полі. Як тільки останній комбайн завершив збирання соняшника, залишив поле, почався обстріл позиції мінометників. Того разу вберегла передбачливість командира. Наступного разу про обстріл попередив один із місцевих жителів. Він прибіг у розташування батареї і повідомив, що за 10 хвилин розпочнеться обстріл вогневої позиції батареї. Цього вистачило, щоб батарея знялась і перемістилась в інше місце.

Військо і народ

Протягом весни та літа кадрові підрозділи зустріли і відбили перший, найсильніший удар сепаратистів та російських військ. З часом вони повернулися до місць постійної дислокації на переформування та доукомплектування. І тепер чи не кожну бригаду, не то що батальйон територіальної оборони на Донеччині, за великим рахунком, можна вважати територіальним формуванням. Солдати, сержанти, командири взводів рот, офіцери управління батальйонів – мобілізовані з одних областей, які у більшості ви-

здачу на прилавку. На перший погляд – дрібниці, адже часто копійки, дріб'язок губиться. Не рідко буває, що у ці ж магазини заходять ДНРівці (проїхати через КПП досить просто, достатньо пред'явити український паспорт). З потайної кишені вони дістають посвідку своєї сепаратистської влади і з усмішкою заявляють: “Карателі заплачуть за нас”, забирають товар безкоштовно. Зрозуміло, чому з часом власники та продавці стають привітнішими до нас, місцеві жителі попереджають про напади та обстріли.

– Українські військові час від часу бувають у нашому дитячому будинку, – розповідає директор Великоновосілківського центру соціально-психологічної реабілітації дітей Лариса Майджи. – Привозять їжу, іграшки, одягу. Спочатку діти боялися військових, особливо ті, хто прибув до нас із зони бойових дій. Тепер звикли, що від людей у формі можна чекати тільки добрих вчинків.

Там, за лінією протистояння

Про ставлення місцевого населення окупованої російськими найманцями та сепаратистами частини Донбасу до ситуації, що склалася на цій землі сьогодні, найповніше свідчать розповіді волонтерів, які збирають у полях та лісах рештки українських солдатів.

– Більшість наших солдатів лежать там, де їх застала смерть, – говорить Олександр з Ужгорода, волонтер, який дві ротачії протягом тижня вирушав у окуповані сепаратистами райони, був під Іловайськом, в районі Савур-Могили, і навіть за кількесот метрів від українсько-російського кордону. – Проте в одному з сіл поблизу Шахтарська шестеро загиблих поховані на сіль-

ському цвинтарі, під православними хрестами. У сільраді – копії документів кожного (сепаратисти забрали оригінали). І сільський голова, і люди просили у нас пробачення, що поховали не у труні, як заведено за нашим звичаєм. Трун, мовляв, не вистачало на той час.

Розповідаючи про пошуки інших загиблих, у іншому районі Донеччини, волонтери згадали автомобіль, який передали українські військові на зберігання.

– Він стоїть у селі на одному з подвір'їв, – розповідає волонтер Андрій з Кривого Рогу. – В середині – документи і на автомобіль, і на особовий склад. Під час обстрілів господар ховав його у посадках поблизу села, проте жодного разу, як він запевняв, не використовував для власних потреб. Після довгих умовлянь нам дозволили оглянути та скопіювати документи. Але потім всі папери лягли на передбачені місця. Люди навіть під пресом московської пропаганди впевнені, що на Донбас приїде українська влада, і кожен відповідь за все, що він зробив. І автомобіль затребує представник якраз тієї військової частини, який залишив його в цьому дворі.

І таких прикладів віри людей чимало.

Як би там не розвивалися події на Луганщині і Донеччині, Україна встановить свій суверенітет над цим краєм. В жовтні 2014 року українці шахтарського краю в цьому впевнені по обидві сторони лінії умовного розділу Донбасу. Зовсім скоро, пройшовши через випробування та незгоди, Україна стане сильною світовою державою. В цьому впевнені громадяни країни. І так буде!

Віктор Гедз. “Крила України”.

**МІЖНАРОДНИЙ
СКАНДАЛ**

“Вона потонула”. Дубль два?

**Наказ екіпажеві російської субмарини:
“Живими не здаватися!”**

Ситуація з пошуками у водах Швеції іноземного підводного човна переростає в міжнародний скандал: всі військово-морські і повітряні сили країн Балтійського басейну кинуті на виявлення і порятунок російської субмарини. Всі намагаються врятувати моряків, що зазнали лиха. Всі... за винятком самої Росії.

Починаючи з вечора 17 жовтня, в районі Стокгольмського архіпелагу триває операція з виявлення “іноземної підводної активності”. В ній задіяні бойові кораблі, гелікоптери та кілька підрозділів сухопутних військ. Це трапилось після того, як військовими спецслужбами НАТО, а також окремими підрозділами Швеції, Литви та Польщі були перехоплені сигнали SOS, які, швидше за все, подав екіпаж російської субмарини неподалік берегів Швеції. Перша радіопередача була зафіксована ще в четвер, 16 жовтня. Вона велася на частотах, які використовує російський ВМФ в екстрених ситуаціях. Сама розмова відбувалася російською мовою. Увечері в п'ятницю, 17 жовтня, шведські військові зафіксували ще одну передачу, але тепер вже в зашифрованому вигляді.

Зміст сигналу, який вдалось розшифрувати, свідчив, що човен некерований і сам екіпаж не в змозі впоратися з бідю. Попередні висновки підтвердила й поява в

нейтральних водах, в безпосередній близькості від Швеції та Латвії, російських танкерів, чії дії нагадували пошуки судна. Ще одним “збігом” став вихід із Санкт-Петербурга у бік Стокгольма російського судна “Професор Логачов”, оснащеного обладнанням для пошуку глибоководних об'єктів.

Шведські локаційні системи також зафіксували дивну поведінку “чужого” підводного об'єкта, який не належить ні країнам НАТО, ні їхнім балтійським союзникам. Субмарина на одному рівні робила колоподібні рухи, немов не могла вирватися з кола і піднятися на поверхню.

На прес-конференції, яка відбулась у неділю ввечері, контр-адмірал Андерс Гренстад заявив, що шведські збройні сили тричі фіксували “іноземну підводну активність” в районі Стокгольмського архіпелагу, але інформацію про те, що це був російський підводний човен, вони підтвердити не можуть. При цьому повні дані про хід операції поки не розголошуються. Шведські військові також оприлюднили фото невідомого плаваючого об'єкта, зроблене вранці того ж дня.

Шведський експерт з оборони Йоаким фон Браун вважає, що,

швидше за все, нещастя трапилось із надмалою російською субмариною типу “Тритон”, на борту якої може перебувати спецпідрозділ чисельністю до десяти чоловік. “Бійці спецпідрозділу можуть ховатися на островах. Потім їх може забрати моторний човен, або ж вони зв'яжуться з громадянами Швеції, які є таємними агентами Росії”, – вважає Браун. Водночас в деяких закордонних ЗМІ з'явилась інформація з посиланням начебто на перевірене джерело в штабі Балтійського флоту

територіальних водах Швеції помічена активність ще одного підводного човна. За словами представників Збройних сил Швеції, з кількома підводними об'єктами в територіальних водах країни вже встановлено контакт, повідомляє місцеве агентство SVD. Підозрілі об'єкти нерухомо лежать на дні, на відстані декількох метрів один від одного.

– Я хочу повідомити, що було зафіксовано два об'єкти, про які повідомили цивільні, і ці спостереження досить цікаві, щоб почати роботу з вивчення ситуації, – повідомив адмірал Андерс Гренстад.

В даний час на місце передбачуваного знаходження об'єктів спрямовано значні сили флоту країни. У разі, якщо підтвердиться знаходження ще одного підводного човна, головнокомандуючий Збройних сил Швеції Сверкер Горансон не виключив застосування військової сили.

– Я не заздрю тим, хто зараз знаходиться там, в наших територіальних водах. І я вважаю цілком доцільним застосувати військову силу, – заявив Горансон.

Варто додати, що тільки у вересні два російські винищувачі Су-24 порушили повітряний простір Швеції в Балтійському морі. МЗС Швеції тоді висловив Росії офіційний протест. Міністр закордонних справ країни Карл Більдт охарактеризував подію як найсерйозніше повітряне вторгнення Росії за той час, що він є міністром закордонних справ.

У ПРОЕКТИ

F-X – перспективний винищувач 6-го покоління

Поки що винищувачі п'ятого покоління є скоріше екзотикою, ніж реальністю військово-повітряних сил світу. У той же час, нічого не заважає авіаційним фахівцям вже обговорювати наступне покоління – шосте. Як і у випадку з усіма попередніми поколіннями, вже на стадії початку робіт з визначення вигляду з'являються різні технічні “фантазії”, зокрема й спекулятивні або просто не досяжні.

Один з таких проектів навіть демонструвався на салоні EAA AirVenture в Ошкоші. І підписаний він був як “F-X”. З чуток, цей апарат розробляється фірмою Boeing і повинен піти в серію десь в районі 2030 року. Принаймні, саме в цей час Пентагон планує почати виводити з експлуатації винищувач F-22.

Варто зазначити, що цієї зими США оголосили про початок робіт з визначення вигляду перспективного винищувача. Також були розкриті плановані зараз терміни прийняття його на озброєння – 2025-30 роки.

На думку експертів, озброєння винищувача 6-го покоління навряд чи буде мати в своєму складі щось кардинально революційне, скажімо – лазерне. Хоча комплекс YAL-1 успішно вражає цілі, скорочення габаритів лазерної зброї до прийнятних для винищувача доведеться чекати ще довго. А ось ствольної зброї на американському шостому поколінні, швидше за все, не буде. Відмова від неї в 60-і роки була передчасною, але сучасні погляди на повітряний бій дозволяють обходитися тільки ракетами. Принаймні, вважається, що літаки п'ятого, а тим більше шостого покоління будуть битися на середніх і великих дистанціях – сходиться на близьких вони повинні будуть тільки в дуже рідкісних випадках.

Часто висловлюється думка, що винищувач шостого покоління повинен бути взагалі безпілотним. Однак сучасний стан справ в роботі над штучним інтелектом поки не дозволяє довіряти комп'ютеру виконання бойових завдань. Можна, звичайно, робити і дистанційно керований літак, проте навіть дуже добре зашифрований сигнал противник може просто заглушити. Так що відмовлятися від живого пілота в кабіні навряд чи будуть. Хоча безпілотні варіанти, швидше за все, матимуть місце.

Тим не менш, у “шістці” електроніка повинна в усьому допомагати пілотові: для цього літак буде мати повний комплекс датчиків “зовнішньої обстановки”

– від РЛС і ОЛС до станцій попередження про опромінення і детекторів ракет. Причому всі ці системи будуть ще більш досконалішими порівняно з сучасними. А для підвищення малопомітності бажано, щоб бортове радіолокаційне обладнання могло працювати не тільки у “звичайному” режимі, але і в режимі мінімального випромінювання або взагалі без нього. Американці вже пробували зробити щось подібне на F-22 і F-35, проте подробиць поки немає.

Щоб винищувач 6-го покоління сам не потрапив під атаку, він буде малопомітним і в радіо-, і в ІЧ-діапазоні. Напрацювання з цих напрямків вже давно є, і залишається тільки удосконалювати їх. Аналогічно і з засобами радіоелектронної боротьби.

В цілому, вигляд винищувача шостого покоління можна охарактеризувати так: зовні він виглядає лише трохи футуристично, бо окрім законів аеродинаміки і побажань художників існують обмеження існуючих технологій. У той же час, головне у нових літаків буде всередині: БРЕО на новій елементній базі при кращих характеристиках, ніж у сучасних систем, матиме менші габарити: під паливо і корисне навантаження залишиться більше місця. Шосте покоління досі вимагатиме особистої участі пілота, хоча його робота і буде значно полегшена.

А ось систем, “що прийшли” з наукової фантастики – повністю автономного комп'ютера управління, лазерної або електромагнітної зброї чи можливості діяти як в атмосфері, так і за її межами, доведеться почекати. Як мінімум, до сьомого покоління. А ними почнуть займатися ніяк не раніше 2050. І це, треба зауважити, досить оптимістичний прогноз: навіть зараз американці змушені визнавати, що реальний термін входу в стрій шостого покоління – 2035-2040 роки. В інших країнах це навряд чи станеться раніше. До того ж, крім Штатів, поки ніхто не заявляв про свої дослідження на тему шостого покоління.

НА ОЗБРОЄННЯ

Турецький Генштаб оголосив про прийняття на озброєння п'яти ударно-розвідувальних вертольотів АТАК Т129

Вертольоти були представлені на військової авіабази Гуверчлік в Анкарі. Під час презентації гвинтокрили здійснили демонстраційні польоти. Повідомляється, що машини виконували випробувальні польоти протягом 4,5 міся-

ців, на підході – ще чотири Т129. Новітні вертольоти будуть дислокуватися в Анкарі та застосовуватися в боях проти терористів. “Вертоліт оснащений 76 керованими і некерованими ракетами, в тому числі ПТУР.

Alsetex: проект гранатомета за сімома замками

Французька компанія Alsetex засекретила всю інформацію щодо розробки свого принципово нового 40 мм гранатомета, що отримав назву “Cougar MS”.

Новинка від французьких зброярів – це ультралегкий комплекс озброєння для ураження живої сили і легкоброньованої бронетехніки. Даний зразок використовує стандартизовані в країнах НАТО гранати 40x46 мм, що подаються з коробчастого магазину.

При цьому “Cougar MS” має компоновку “булл пап”, що робить його досить компактним як для самозарядного 40-мм гранатомета. Завдяки великому використанню пластику, маса прототипу склала всього

3,4 кг, що можна порівняти із сучасною штурмовою гвинтівкою.

Щодо внутрішньої будови, то поки ніякої інформації немає. Це пов'язано з тим, що компанія Alsetex проводить досить обмежену політику щодо розголошення інформації. Навіть під час першого публічного показу нового прототипу гранатомета на виставці Eurosatory 2014, що проходила в Парижі, від представників фірми не вдалося домогтися практично ніяких коментарів.

ЦІЛКОМ ТАЄМНО

Місія виконана

Надсекретний космічний літак приземлився в п'ятницю на повітряній базі, розташованій на узбережжі Південної Каліфорнії. Виріб, відомий під назвою X-37B, нагадує космічний міні-шатл. Він є одним із двох човників, збудованих компанією Boeing. А дана місія, що стартувала в грудні 2012 року, є вже третьою. Літак провів приблизно два роки, обертаючись навколо Землі в рамках секретної місії.

X-37B успішно приземлився в п'ятницю, в 9:24 за місцевим часом, як заявили офіційні особи військово-повітряної бази Ванденберг. Щодо місії космічного човника, який пробув на орбіті 674 дні точилися різні, навіть вкрай не мислимі здогади.

Деякі експерти висували теорії, що він перевозив корисне навантаження у вигляді шпигунського пристрою у своєму вантажному відсіку. Інші теорії – немов з фільму про Джеймса Бонда – космічний корабель міг займатися захопленням супутників ін-

ших країн або вивчати китайську космічну лабораторію.

У письмовому звіті про повернення корабля військово-повітряні сили лише повідомляли про проведення "експериментів на орбіті".

Свого часу X-37B, наче сирота, передавався з рук в руки кільком федеральним агентствам з моменту запуску проекту в 1999 році, серед яких було і NASA. В даний час проект знаходиться у веденні Відділу засобів швидкого реагування ВВС.

КОСМОПЛАВАННЯ

Невеликі супутники виведуть у космос повітряні кулі

Компанія Zero2Infinity (Барселона), що спеціалізується на запусках повітряних куль, оголосила на цьому тижні про свої плани з відправки корисних вантажів на орбіту, використовуючи системи запуску повітряних куль. Така технологія називається Roskoop. Це складене слово, утворене від слів rocket (ракета) і balloon (повітряна куля).

Анонсована компанією Zero2Infinity система запуску називається Bloostar. Робота системи типу Roskoop починається з запуску повітряної кулі на висоту стратосфери з подальшим використанням трьох ступенів ракети для відправки на орбіту. Ідея ця не є новою – перші запуски Roskoop відбулися в 1949 році. Bloostar доставлятиме вантажі на навколоробітну орбіту і, можливо, на більш далекі відстані.

Перевага запуску ракети з повітряної кулі в тому, що атмосфера Землі виключається як фактор при розробці і як перепона для досягнення орбіти. Фактично, на першій фазі роботи системи Bloostar 99% земної атмосфери не впливають на старт, завдяки підйому на висоту більше 20 км. Аеродинаміка перестає відігравати важливу роль, з чим і пов'язаний характерний спосіб вибудовування ступенів. Bloostar є набором концентричних кілець, які від'єднуються з набиранням висоти.

Крім того, Zero2Infinity розробляє двигун на рідкому паливі. У компанії наголошують на його екологічності. Етап, пов'язаний з роботою першого ступеня ракети, триватиме 160 секунд. Буде досягнута відмітка в 250 км з інерційною швидкістю 3,7 км/с. Це, приблизно, половина швидкості, необхідної для досягнення стабільної навколоробітної орбіти. Другий етап триватиме 230 секунд з досягненням висоти в 530 км зі швидкістю 5,4 км/с. Остаточна орбіта буде досягнута після ще двох запусків двигуна (3-й і заключний етап). В Zero2Infinity заявляють, що їх система Bloostar буде здатна виводити 75 кілограмів корисного вантажу на сонячно-синхронну орбіту на висоту в 600 км. Для порівняння, МКС знаходиться на висоті 420 км.

НА ОРБИТУ

Аргентина запустила перший власний супутник зв'язку

Аргентина відправила на орбіту свій перший, повністю складений в країні, супутник зв'язку.

Взагалі, ARSAT-1 є першим супутником з Латинської Америки, збудований за власною технологією. В розробці було задіяно майже 500 вчених, а її тривалість склала більше семи років. Загальна вартість проекту сягнула приблизно 250 мільйонів доларів. Супутник був запущений з бази, розташованої у Французькій Гвіані, і знаходиться на орбіті на висоті 36 000 кілометрів над Землею.

ARSAT-1 призначений для за-

безпечення послуг, пов'язаних з цифровим телебаченням і мобільним зв'язком в Аргентині, Чилі, Парагваї та Уругваї протягом наступних 15 років. Також очікується поліпшення якості телефонного й Інтернет-з'єднання у важкодоступних місцях. Це торкнеться і вчених, що працюють в антарктичному регіоні.

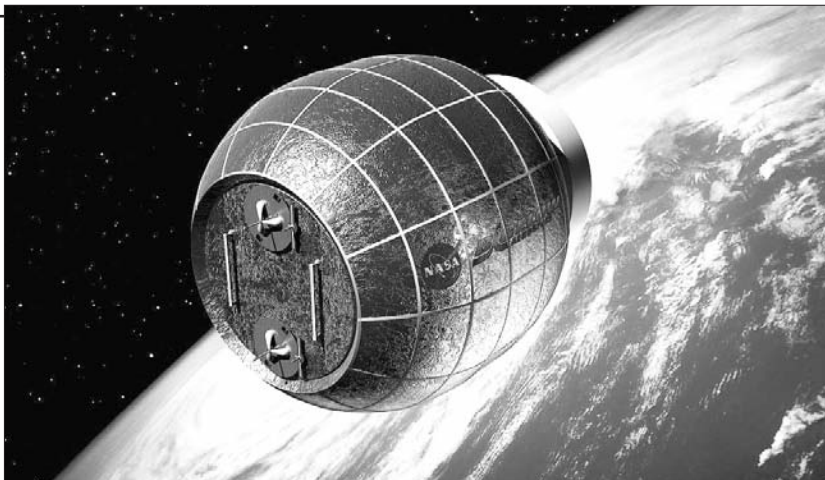
Завдяки запуску ARSAT-1 Аргентина долучилась до елітної групи країн, здатних випускати подібний тип супутників.

ПЛАНИ

Надувний модуль буде приєднаний до МКС в 2015 році

Астронавти на борту Міжнародної космічної станції готуються до зустрічі додаткового модуля в найближчому майбутньому. Новий модуль під назвою BEAM представляє собою розширене приміщення. Це перший приватний проект створення середовища проживання в космосі. Сам модуль буде приєднаний до МКС, а його доставка здійснена ракетою Space X Falcon 9 вже в наступному році.

NASA і Bigelow Aerospace повідомили про контракт на 17,8 мільйона доларів в 2013 році, а 2 жовтня 2014 на Міжнародному астрономічному конгресі було заявлено про підготовку запуску в наступному році за допомогою ракети SpaceX.

По прибуттю модуль BEAM буде встановлений мобільною обслуговуючою системою Canadarm2 на кормовий стикувальний порт модуля Tranquility. Модуль планується залишити на кілька років для тестування і демонстрації можливостей "надувних" технологій.

BEAM, маса якого становить, приблизно 1360 кг, подолає шлях

до МКС в негерметичному вантажному відсіку капсули Dragon. Після прибуття астронавти активують програму розгортання, і модуль розшириться до свого повного розміру, що становить приблизно 4 метри в довжину і 3 метри в діаметрі.

В планах компанії – запуск власної космічної станції. Ця станція буде складена з двох розширюваних модулів, що можуть бути використані як незалежна космічна станція або модульні компоненти, та приєднані для створення ще більшого апарату. Компанія також планує розвивати космічний туризм, пропонуючи подорожі в космос за помірними цінами.

ПЕРСПЕКТИВИ

Індія до кінця 2015 року матиме власну супутникову навігаційну систему

Згідно з повідомленням Індійського космічного агентства (ISRO), до кінця 2015 року буде завершено розгортання космічного сегмента індійської навігаційної системи "IRNSS".

На поточний момент супутникове угруповання системи "IRNSS" налічує 3 космічних апарати:

"IRNSS 1A" – виведений в 01.07.2013
"IRNSS 1B" – виведений в 04.04.2014
"IRNSS 1C" – виведений в 15.10.2014

Після виведення на орбіту всіх супутників, а їх повинно бути 7, індійська навігаційна система зможе покривати сигналом всю територію індійського субконтиненту, а також 1,5 км зону від її кордону.

Нагадаємо, що цього року Індія планує запустити ще один супутник з системи "IRNSS". Своєї черги чекає супутник "IRNSS 1D",

попередня дата запуску якого призначена на 24-31 грудня 2014. До речі, всі запуски навігаційних супутників "IRNSS" Індія виконує з Космічного центру імені Сатіша Дхавана в Шіхарікоті.

Сторінку підготував Андрій Яцик.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ПОЧАТКУ І СВІТОВОЇ ВІЙНИ

20 жовтня – 2 листопада

20 жовтня 1929 р. відбувся перший політ німецького дванадцятимоторного літаючого човна "Дорнье-Х" зі 169 пасажирами на борту.

21 жовтня 1940 р. здійснив перший політ корабельний літак КОР-2 Г.М.Берієва.

21 жовтня 1947 р. відбувся перший політ дослідного бомбардувальника Нортроп YB-49 (США).

21 жовтня 1960 р. відбувся перший політ ЛВВП Хоукер Сіддлі Р.1127 (Англія).

22 жовтня 1797 р. у Парижі Андре Жак Гарнерен здійснив перший успішний спуск на парашути з аеростата.

22 жовтня 1909 р. відбувся політ на літаку першої в світі льотчиці баронеси Раймонди де Ларош (Франція). 8 березня 1910 р. вона стала першою дипломованою льотчицею.

23 жовтня 1939 р. здійснив перший виліт висотний літак для дальніх перельотів БОК-15.

24 жовтня 1947 р. відбувся перший політ літака-амфібії Grumman XJR2F-1 Albatross (UF-1, G-64) (США).

24 жовтня 1953 р. відбувся перший політ американського винищувача-перехоплювача Convaire F-102A Delta Dagger.

25 жовтня 1955 р. відбувся перший політ шведського надзвукового винищувача SAAB-35 Draken.

25 жовтня 1991 р. почалися льотні випробування дослідного далекомагістрального лайнера Airbus A340-300.

26 жовтня 1940 р. вперше у повітря піднявся винищувач Норс Американ Р-51 "Мустанг", США.

26 жовтня 1973 р. відбувся перший політ реактивного легкого штурмовика і навчального літака Дассо-Брег/Дорнье "Альфа Джет", Франція-ФРН.

27 жовтня 1962 р. за допомогою ЗРК С-75 над Кубою збитий американський розвідник Локхид U-2.

27 жовтня 1982 р. під час ірано-іракської війни пілот іракського вертольота Мі-24 збив на зустрічному курсі літак противника F-4 Phantom II. Це перший і єдиний в практиці повітряних боїв подібний випадок.

28 жовтня 1949 р. відбувся перший політ літака Мартін XB-51.

29 жовтня 1944 р. літак камікадзе вразив авіаносець "Франклін", пробивши 12 м діру в палубі, знищивши 33 літаки. Загинуло 56 моряків. Інший камікадзе врізався в авіаносець "Беллі Вуд", убивши 92 і поранивши 44 моряки.

29 жовтня 1947 р. відбувся перший політ вертольота Г-4.

30 жовтня 1928 р. почалися випробування літака-розвідника Р-5 М.М.Полікарпова.

30 жовтня 1961 р. на полігоні на Новій Землі з літака Ту-95В скинуто термоядерну бомбу потужністю 50 мегатонн.

31 жовтня 1939 р. відбувся перший політ серійного винищувача Dewoitine D.520 з двигуном Hispano-Suiza 12Y 45 з турбонагнітачами Szydlowski – найкращого винищувача виробництва Франції, який використовували її ВПС під час Другої світової війни.

1 листопада 1911 р. здійснено перше бомбардування з повітря. Італійський поручик Дж.Гавотті з висоти 700 м скинув перші 4 бомби (ручні гранати) на ворожі позиції – одна в районі Айн Зара і три над оазисом Тагіра.

1 листопада 1940 р. відбувся перший політ поплавокового патрульного бомбардувальника-торпедоносця N-3PB (США).

2 листопада 1949 р. відбувся перший політ 10-місного вертольота Sikorsky S-55, схема якого стала класичною для великих транспортних вертольотів.

Командир "железної компанії"

Как и все его ровесники, Карел в положенное время прошел действительную военную службу – в 1902-1903 годах он в течение ровно одного года служил в 18-м пехотном полку в Оломоуце, уволился ефрейтором.

После увольнения из армии Карел Вашатко окончил юридическое отделение Пражского университета, а в 1912 году уехал в Украину – там, на Волини, жил дядя Карела, у которого молодой юрист стал управляющим имением.

С началом войны он, как подданный Австро-Венгрии, был арестован, но вскоре выпущен на свободу. 3 сентября 1914 года Вашатко вступил добровольцем в Чешскую дружину. 11 октября он принял присягу на Софийской площади в Киеве.

Боевое крещение Вашатко получил 19 ноября у Заключина, на переправах через реку Дунаец. В обычной жизни тихий и несмелый, очутившись на фронте, он оказался блестящим солдатом, проявившим храбрость и находчивость уже во время первых разведок и стычек с неприятелем.

Поскольку командование приняло решение использовать чехов для фронтовой разведки, Чешская дружина была разделена поротно и повзводно среди корпусов и дивизий армии. 2-я рота оказалась распределена среди полков 11-й пехотной дивизии. В конце января 1915 года два взвода были направлены в Тарнов, где принимали присягу "новодружинники" (чехи-военнопленные, решившие вступить в ряды дружины). Там Вашатко выбрал добровольцев, которые вскоре стали ядром "железной компании", входившей в 1-й взвод 2-й роты, – лучших разведчиков дружины.

В ходе наступления Юго-Западного фронта в Карпатах роты Чешской дружины в составе 3-й армии перебрасывались в горы. 2-я рота была направлена через Пилзно на Жмигрод. В Пилзно 2 февраля роте был устроен смотр командующим 3-й армией генералом Р.Д.Радко-Дмитриевым. Он награждал тогда девятирты добровольцев Георгиевскими крестами. Среди награжденных был и Вашатко, отмеченный Георгиевским крестом 4-й степени "За героизм во время разведок на Дунайце, когда во время разведки, будучи окружены неприятелем, пробившись в стыки и присоединились к своему подразделению".

Компании были неофициальными взводами, которые образовывались добровольцами, исходя из личных отношений и симпатий, что было особенно важно во время разведок, когда каждый должен быть уверен в товарище. В "железной компании" было 12 человек – храбрейших разведчиков Чешской дружины.

Увы, агрессивная политика Кремля сделала из бывшего символа мужества, героизма, отваги и воинской доблести – георгиевской ленты символ сепаратизма, терроризма и коллаборационизма. Однако, воспринимая её таковой в наши дни, не будем забывать наших прадедов, которые своей кровью и подвигами сто лет назад зарабатывали Георгиевские кресты и Георгиевское оружие на полях сражений. Не будем обращать внимание на названия, суть не в них, а в беспримерном героизме миллионов наших предков, проявленном в годы Первой мировой войны. Много ли мы знаем о ней век спустя? Кто, к примеру, знает о том, кто и какое количество наград в годы этой войны получил больше всех? Что интересно, лидером среди награжденных российским императором был даже не русский! Таким человеком был чех Карел Вашатко! Чех, который переехал на украинскую землю, откуда и пошел на фронты Первой мировой...

"Железная компания" не раз отличалась во время разведок и боёв. Однако особую известность получила боевая работа 1-й полуроты 2-й роты под началом подпоручика Клецанды, которая привела к переходу 28-го пехотного полка, известного как "Пражские дети", на сторону русских войск в апреле 1915 года. Основой этого успеха послужили разведки, проведенные "железной компанией". К тому моменту компанию уже возглавлял Вашатко.

17 мая Вашатко был направлен в штаб 24-го армейского корпуса в качестве переводчика и знатока австрийской армии. В июле он вернулся в роту, был произведен в младшие унтер-офицеры. 22 июля он во второй раз был награжден Георгиевским крестом 4-й степени – за храбрость и героизм, проявленные в боях с австрийцами в период с 13 января по 14 апреля 1915 года. За участие же в организации перехода 28-го полка Вашатко получил Георгиевский крест 3-й степени – за то, что "29 марта

женички продолжали вести разведывательную службу, что было особенно сложно в новых условиях. Вашатко был произведен в унтер-офицеры и уже в третий раз награжден Георгиевским крестом 4-й степени: "Ночью со 2 на 3 января 1916 года в разведке обнаружил неприятельский патруль, обойдя который, напал в окопе и пленил двух солдат с полным вооружением и гранатами".

В начале 1916 года Чешская дружина была преобразована в 1-й Чешско-Словацкий стрелковый полк. Отличившиеся дружинники посылались на офицерские курсы. Среди них был и Карел Вашатко. В конце апреля он сдал офицерские экзамены и в мае, после отпуска, был направлен в состав формируемого 2-го Чешско-Словацкого полка. 21 июня был произведен в прапорщики, после чего направлен в Киев, где принял командование над чехословаками, содержащимися в Дарницком лагере для военнопленных.

1916 года дублированные награждения были заменены Георгиевским крестом 1-й степени и Георгиевской медалью 2-й степени. Так Карел стал полным георгиевским кавалером.

Из тыла герой-прапорщик рвался на фронт. 19 декабря 1916 года получил согласие. Оказавшись на фронте, наш герой провёл серию удачных разведок в полосе 53-й и 102-й пехотных дивизий на реке Стоход. После Февральской революции возникли полковые комитеты, которые постепенно получали всё больше прав. Полковой комитет 2-й роты 28 мая 1917 года принудил командира передать командование прапорщику Вашатко. А вскоре во время наступления под Тернополем он был ранен. Ранение оказалось тяжёлым: пуля снесла часть черепа. Несколько дней он находился между жизнью и смертью. 14 июля его эвакуировали в Киев.

За храбрость в битве у Зборовы Вашатко был награжден 20 июля 1917 года орденом Св. Станислава 3-й степени с мечами и бантом, 25 сентября – орденом Св. Георгия 4-й степени и 27 октября – "солдатским" Георгиевским крестом 4-й степени. Грудь Вашатко украшало уже десять боевых наград. Также он был награжден Георгиевским оружием. В 1918-м он получил ещё одну награду – французский военный крест с пальмовой ветвью.

Наконец, 14 октября наш герой был произведен в поручики. В госпитале он находился вплоть до эвакуации Чехословацкого корпуса с территории Украины. 12 апреля 1918 года наш герой был переведен из 1-го полка в штаб корпуса, а 2 июля был произведен в капитаны. А уже 22 августа "за храбрость и великолепную службу в последних боях" Вашатко был произведен в полковники.

6 января 1919 года Вашатко была проведена операция. Однако, несмотря на все усилия врачей, 10 января на 37-м году жизни офицер умер. Он прожил недолгую, но героическую жизнь, став лидером среди военнопленных российской царской армии по наградам, полученным за боевые подвиги.

Підготував Олексій Тригуб. "Крила України".

ВСЕ ДЛЯ ФРОНТУ

“Кубок миру” на підтримку Українського війська

На Центральному міському стадіоні Миколаєва відбувся благодійний футбольний матч на підтримку захисників Батьківщини — гра за “Кубок миру”. Організатори заходу мали на меті зібрати кошти, що будуть витрачені на теплі речі для бійців, які виконують бойові завдання в зоні АТО.

До першої команди під назвою “Відомі миколаївці” увійшли спортсмени, актори, бізнесмени, волонтери та представники ЗМІ. Другу команду під назвою “Захисники Вітчизни” представляли

солдати і офіцери — учасники АТО.

У результаті запеклої боротьби перемогу з рахунком 5:2 здобули військовослужбовці.

mil.gov.ua

ЛІГА ЧЕМПІОНІВ

“Шахтар” жорстоко розібрався з “БАТЕ”

В третьому турі групового турніру Ліги чемпіонів донецький футбольний клуб “Шахтар” з нищівним рахунком переміг білоруський “БАТЕ”. На виїзді підопічні Мірча Луческу забили у ворота чемпіонів Білорусі сім м’ячів, не пропустивши жодного гола, та закріпилися на другій позиції в турнірній таблиці групи Н.

Героєм матчу став бразильський легіонер “Шахтаря” Луїс Адріано. Реалізувавши пентатрік в гостьовій зустрічі з “БАТЕ”, він переписав чимало клубних рекордів, а також увійшов в історію Ліги чемпіонів. Зокрема, Адріано став першим футболістом в історії турніру, кому вдалося забити

чотири м’ячі у першому таймі. Після перерви бразилець оформив свій п’ятий гол, порівнявшись з Ліонелем Мессі, який в березні 2012 року п’ять разів пробивав оборону німецького “Байера”. Окрім цього, Луїс Адріано офіційно став кращим бомбардиром в історії “Шахтаря”. На рахунку бразильця – 117 голів у футболці “гірників”, що на три більше, ніж у экс-форварда “Шахтаря” Андрія Воробєя.

Капітан “Шахтаря” Даріо Срна

назвав рекордну перемогу над “БАТЕ” святом всього українського футболу.

– Це історична перемога, рекорд Ліги чемпіонів, свято українського футболу. Сьогодні ми показали, що це – справжній “Шахтар”, який зберігає і піднімає рівень українського футболу. У нас мета – вийти в плей-офф, виграти чемпіонат і національний кубок. І хочеться це все відсвяткувати на Донбас Арені, – зазначив Срна.

БОКС

Підготовка триває. Кличко почав спаринги

У австрійському Гоїнгу чемпіон світу за версіями IBF, IBO, WBO і WBA Володимир Кличко готується до поєдинку з офіційним претендентом на титул IBF болгариним Кубратом Пулевим. Наразі, українець приступив до фінального етапу підготовки.

У найближчі три тижні у Володимира будуть щоденні спаринги. У тренувальному таборі Володимира Кличка зараз працює рекордна кількість українців. В ролі спаринг-партнерів в Австрійські Альпи запрошені Сергій Радченко, Ісмаїл Сіллах і Яго Кіладзе, одним з тренерів є Сергій Городничев.

– Чув, що Володимир в спарингах своїх опонентів не щадить. Але я можу спробувати позмагатися з Кличком у швидкості, – пообіцяв Ісмаїл Сіллах, який для цього спеціально прилетів до Австрії з Лас-Вегасу

са в минулу суботу.

Австрійські Альпи наш чемпіон покине 8 листопада та переїде в Гамбург, де 15 листопада і відбудеться бій з Пулевим. У Гамбурзі Володимир проведе прес-конференцію (10 листопада), відкрите тренування (12 листопада) і церемонію зважування (14 листопада). Всі 16000 квитків в O2 World Arena на цей бій давно продані.

ФІТНЕС

7 медалей і загальнокомандна перемога

Днями у Монреалі (Канада) відбувся чемпіонат світу серед жіночих дисциплін і чоловічого фітнесу. Україну представляли 12 спортсменів у 9 категоріях. У підсумку, команда вітчизняних спортсменів здобула перемогу в загальнокомандному заліку, додавши до своєї скарбнички сім медалей – три золоті та чотири бронзових.

Кращі результати показали представниці фітнес-бікіні, здобувши перемогу відразу у двох категоріях. Абсолютна чемпіонка Olympia Amateur Europe-2014, чемпіонату Європи-2013 і Кубка світу-2013 Алла Семенова перемогла в категорії до 172 см. Абсолютна чемпіонка Arnold Classic Europe, чемпіонка Європи та Olympia Amateur Europe Ольга Вязметінова в свою переможну колекцію 2014 додала ще дві нагороди – золото в категорії до 169 см і абсолютну перемогу в фітнес-бікіні. У фітнес-бікіні Світлана Сидоренко на своєму дебютному чемпіона-

ті світу посіла 4 місце (категорія до 160 см). У чоловічому фітнесі дворазовий чемпіон Європи та володар Кубка світу Федір Хашалов виграв свою першу золоту медаль чемпіонату світу, а його партнер по команді Назар Хархун до срібної медалі чемпіонату Європи-2014 додав ще одне “срібло” з чемпіонату світу. З срібними медалями чемпіонату світу завершили чемпіонка Arnold Classic-2014 Оксана Оробець (фітнес понад 163 см), чемпіонка світу-2013 Ольга Чорноус (фізик до 163 см) і змішана пара Інна Трофіменкова та Федір Хашалов.

ФЕХТУВАННЯ

Владислава Харькова – чемпіонка етапу КС

Владислава Харькова вперше у своїй кар’єрі стала переможницею етапу Кубка світу серед юніорів. Історичну перемогу Влада здобула 18 жовтня в Лаупхаймі (Німеччина).

На шляху до золотої нагороди українська шпажистка послідовно обіграла фінку Софію Тауріанен (15:10), росіянку Ірину Мисливців (15:12), німкеню Анну Хорнішер, французьку Александру Луїс Марі (15:14), італійку Роберту Марзанів (15:12) і польку Барабарі Рутз (15: 9).

Всього двох уколів не вистачило Володимиру

Станкевичу для потрапляння до вісімки найсильніших етапу Кубка світу з фехтування на шпагах серед юніорів, який відбувся у грецькому місті Салоніки.

На стадії 1/8 фіналу Володимир з рахунком 13:15 поступився білоруському спортсменові Дзянісу Паулоскі, який за підсумками турніру завоював бронзову нагороду.

СКАНДАЛ

Росіянина дискваліфікували за контрабанду допінгу

Антидопінгова комісія Всеросійської федерації легкої атлетики (ВФЛА) прийняла рішення про дискваліфікацію бігуна на довгі дистанції Станіслава Мокіна на два роки за провезення заборонених препаратів.

Про це повідомляє офіційний сайт організації.

У багажі 22-річного спортсмена, що виступає за Курганську і Тюменську області, була виявлена субстанція 1-Тестостерон (клас S1 в препараті “Андрогель”).

Покарання вступило в силу 13 жовтня 2014 року і завершиться 12 жовтня 2016 року. Мокін має звання кандидата в майстри спорту.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: **КВ 17301-6071/ПР** від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс **22242**.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у
ТОВ “Прес Корпорейшн Лімітед”.
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на “Крила України” обов’язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@i.ua

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олександрович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 9840 Зам. № 142241.
Перший редактор **Сергій Свенцицький**

